

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:
BENEDEK MIHÁLY alezredes

Segédszerkesztő:
Dr. BÁNYAI LÁSZLÓ százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest,
II. Fő-utca 71. Telefon: 153-079

Előfizetési ára:
Egész évre 24 pengő, félévre 12 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számla: 25.342.

Megjelenik:
minden hónap 1-én
és 15-én.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Végvidéki bajtársaink.

Mióta kidőltek a trianoni határkövek, féltő gondal kísérjük útjukon azokat a fiatal bajtársakat, akik a visszatért területekről léptek be a testületbe. Két évtizednél hosszabb ideig kellett nélkülözni ezeket a derék bajtársakat s ezalatt szüntelenül éreztük, hogy csak velük együtt teljes a magyar élet. Igen, a végvidékek megkeményedett magyarjai, a széke-lyek, azután meg az idegen anyanyelvű testvérek: a szászok, románok, ruszinok, szlovákok. Mekkora hűség és megértés hozta őket közénk, a bajtársias-ságnak milyen melege forrasztotta őket egy testté-lélekké velünk, mennyi kiváló csendőr került ki kö-zülök. Pedig akkor is mi voltunk az ország legmagya-rabb intézménye, akik soha egy pillanatra sem feled-tük, hogy mivel tartozunk a hazának s mindig, utolsó lehelletünkig magyar érdekeket szolgáltunk. Azok az idegen anyanyelvű bajtársak igazi tanúi annak, hogy a magyar érdekek mindig megegyeztek az övéikkel s a magyar a maga javaival mindig a nem-zetiségekét is szolgálta.

Ezek a bajtársak a Kárpátok-övezte régi nagy haza fiai voltak, azé a hazáé, melyben a tisztesség, az emberségesség és az igazság volt mindig a legfőbb parancs. Ezért hamar belenőttek a testületbe, a csendőri élet szigorú testi és lelki követelményeibe. Hiszen ez is annak a világnak a légköre volt, melyben ők születtek, csak éppenhogy tisztultabb for-máiban.

Azóta sok minden történt, a végek népe közben más világba sodródott, más közéleti szellem és más erkölcsök hatása alá került. Akik már abban az át-állított világban születtek és nőttek fel, azok más fogalmakkal indultak neki az életnek. Az idegen példa és a megszokás erős nyomokat hagyott ezek-ben a lelkekben, ami persze nem az ő hibájuk, hanem azé a szellemé, mely egészen másképpen magyarázta

a tisztességet, a jogot, a törvényt, a magántulajdont, mint a régi haza s amely menlevelet adott a veszte-gető garasnak és a pálinkának...

Hogyne aggódtunk volna hát azokért, akik ebből a világból tértek vissza és választották a mi hivatá-sunkat életpályául. Feltettük őket, hogy vajjon bele tudnak-e illeszkedni a mi lemondásokkal tele, önzet-len, tiszta világunkba, hogy bírják-e vajjon a nagy zökkenőt régi életükből ebbe a nehézbe, nemzetért valóba, bírják-e a kötelességek áradatát, a csábítás ördögének leküzdését, az önfegyelmelés magasisko-láját: a magyar csendőr életét!

Boldogan láttuk, hogy bírják. Megismertek, meg-értettek, erősek voltak, közibénk nőttek. Hűsz esz-tendő s céltudatosan eltipró politikája azonban az ottrekedt lelkek mélységében otthagya számtalan nyomát. Ma is feltalálhatók általában ezek a vérbe-oltott nyomok és így adódik, hogy a hozzánk jöttek néhányának még a sarkában van a kísértés. Ezekhez és ezekért szólunk most, értük nyujtjuk a kezünket, hogy segítsünk mi is, a többi bajtárssal együtt, át-vezetni őket a válságukon. Hogy megértessük velük: nálunk csak az igazi férfiak tudnak megállani, igazi férfinak lenni pedig az élet legnagyobb értéke. Ezt az értéket ők is megszerezhetik, ha erősen akarják, mert ezen fordul meg minden. Figyelmeztetni akar-juk őket, hogy a mi világunk csak a bűn cégéréként ismeri a pálinkát, nálunk nincs kényelmeskedés, nincs megalkuvás s nincs nagyobb érdek, mint a szolgálaté és nemzeté. De meg akarjuk mondani nekik azt is, hogy ez az élet gyönyörű, sorsok ezrei függenek tőle, példájával messze világító fáklya. Egy-azon akarat, hit és kötelesség hevíti azokat, akik ezt az életet választották, azért olyan egyforma az a sok ezer meg ezer járőr, akárhol is van a laktanyája s az ország akármelyik részében teljesíti is a szol-gálatát. Óriási ez az erő s ez az erős élet most az övéké is. Érezniök kell, hogy ezért érdemes harcolni s hátat fordítani örökre a másíknak.

Ez a lelkiség az igazi, melyet itt látnak, ez az örök és változatlan, az emberhez méltó. Ilyenné kell áthasonulnia mindenkinek, aki köztünk akar ma-radni.

A megelőző szolgálatról és az igazoltatásról.

Írta: vitéz HADUSFALVY ISTVÁN alezredes.

A járőröknek mindenkor, de különösen a mai viszonyok között egyik igen fontos feladata az idegenek ellenőrzése. Ennek feltétele az, hogy minden csendőr teljesen tisztában legyen a lépten-nyomon előforduló legegyszerűbb szolgálati ténykedésnek: az igazoltatásnak szakszerű végrehajtásával. Hosszú és bő tapasztalatok alapján adok erre útmutatást. Fejtegetéseim az igazoltatásra nézve kiadott rendelkezést nem érintik, hanem ahhoz kapcsolódva tárgyalják a kérdést.

Amint tudjuk, az eredményes megelőző szolgálat egyik alapvető tétele az idegenek ellenőrzése. Nem szabad megtérni, hogy az őrskörletben olyan idegen telepedjék le vagy tartózkodják akár rövidebb ideig is, akiről az őrs nem tud és akinek előéletét meg nem állapította.

Az idegenek megjelenéséről az őrs többféle módon értesülhet. E téren elsődrendű fontosságú a jól megszervezett és kellő módon foglalkoztatott közbiztonsági felderítő hálózat (B. egyének). Működése akkor tekinthető kifogástalannak, ha ennek révén minden idegenről biztosan és gyorsan értesül. Igen megkönnyíti az idegenek ellenőrzését az egyes községekben elrendelt ki- és bejelentési kötelezettség is.

A feszesen megszervezett idegen ellenőrzéssel sok bűncselekményt akadályozhat meg és sok fáradságos nyomozást előzhet meg az őrs.

Eredményes idegenellenőrzést csak úgy végezhethetünk, ha ismerjük azokat az adatokat, amelyek birtokában valakinek a személyazonosságát és előéletét meg lehet állapítani.

A személyazonosság, illetve előélet megállapítását a nemzetközi rendőrhatalóságok az alább ismertetett öt személyi adat alapján végzik. Eme öt adat felhasználásával készítik a különböző rendőri és igazságügyi nyilvántartásokat s ezért nekünk, csendőröknek is ezzel az öt adattal kell dolgoznunk.

Az öt személyi adat a következő:

1. név (férjezett nőnél a leánykori név is), 2. születési hely, 3. születési idő, 4. apa és 5. anya neve. Eme adatok nélkül sem az előéletet, sem a tartózkodási helyet nem tudjuk megnyugtatóan megállapítani s ezek nélkül nem is kaphatunk priust az összekötőtiszt útján, de az ismeretlen helyen tartózkodó egyén lakhelyének megállapítását is hiába kérjük a Hírközponttól.

Mindezekből önként értendő, hogy legelső sorban ezt az öt személyi adatot kell kétségkívül megállapítani az őrskörletben megjelenő idegen személyről és ezeket kell első sorban megkérdezni az igazoltatandó egyéntől.

Soha se feledjük el, hogy a csendőr előtt mindenki gyanús, aki él s ezért igyekezzék minél több egyén előéletét megállapítani. Tág teret nyújt erre

Többet ésszel, mint erővel.

Írta: AGYAGFALVI HEGYI ISTVÁN.

Az országút, alig hogy a faluból a kovácsműhely mellett kifut, kanyargósan kapaszkodni kezd s nemsokára elvész a hegyláncot borító sűrű erdőségben. Nem is búvik ki abból hamarabb, míg a nagy hegy túlsó lejtőjének alját el nem éri, ahonnan már csak egy puskalövésnyire van a város széle.

Ebben a rengetegnek is beálló erdőségben valamikor zsványok tanyáztak, de már emberemlékezet óta nem fordult elő útonállás. Annál nagyobb rémületet keltett a faluban a hír, hogy a nyúlboros zsidó kordéját bekormozott arcú útonálló tartóztatta fel s az öreg Ábrahámól kicsiklandozta a féltve őrzött titkot: merre lapul százasokkal bélelt börtárcája.

A titokzatos rabló alakja körül nemsokára egész betyárromantika szövődött. Nemcsak azért, mert az esetek sűrű egymásutánban ismétlődtek, hanem azért is, mert a csendőrök hiába fésülték át jó darabon az erdőt, még csak nyomára sem akadtak a vakmerő fickónak.

— Az ördöggel cimborál! — mondták fejesóválva a falusiak s alighanem volt is valami a dologban. Különbözik hogy volna elképzelhető, hogy minden gáztette után úgy eltűnik, mint a kámfor? No és a csendőrök?

Mi tőrés-tagadás, a kakastoll a falu utcáin már nem lobogott olyan büszkén, mint azelőtt. Talán még a kakasok se hirdetik olyan harsányan a hajnalt azóta...

Szerencse, hogy nem tartott, míg a világ, ez az állapot. Hiába, akármilyen ócska is, csak igaza van

a közmondásnak: addig jár a korszó a kútra, amíg eltörök.

Elég az hozzá, egy szép napon, — mikor már mindenki egy kézlegyintéssel intézte el a nem tudom hányadik rablási esetet, — váratlanul nagy szenzációra ébredt a falu. Megvan a jómadár! Még pedig nem az erdőben, valamelyik fa tetején csípték el a kakastollas vadászok, hanem berepült magától — a kalitkába! Csak éppen a kalitka ajtaját kellett hirtelen becsapni...

A kalitka alatt itt a falu értendő. Csakugyan úgy áll a dolog, hogy a faluban fülelték le az ipsét a csendőrök, amikor legkevésbé sejtette. Hát mégis csak kakastoll a kakastoll!

A nagyszerű „fogás” részleteit a plébános úr, meg a falubeli csendőrőrs parancsnokának beszélgetéséből tudjuk meg.

— Úgy volt az, kérem, — sodorintott egyet a bajuszán hámiskás mosollyal a jó magyarképű főfőrszörmester úr, — hogy rájöttem a régi magyar igazságra: többet ésszel, mint erővel! Attól kezdve már kevesebbet kergettük a zsványt, hanem többet gondolkodtam: hogyan lehetne lépre csalni? És tessék elhinni, főtisztelendő uram, hogy Kolumbusztojása volt az egész!

— No, no! — emelte fel az ujját a plébános úr, — csak semmi szerénykedés! Éppen elég nagy dolog volt ez...

Az őrsparancsnok egyet köhintett, azután folytatta:

— Pedig ez így van, plébános uram! Csak addig volt nehéz, amíg sok fejtörés után rá nem jöttem a dolog nyitjára. Arra tudnillik, hogy a gazfickónak büntársra kell, hogy legyen, mégpedig itt, a faluban...

nézve a Nyut. 185. pontja. Tűzásoktól természetesen tartózkodni kell s amit teszünk is ezen a téren, tapintatosan, udvariasan, feltűnés nélkül kell tennünk. Erre az alárendeltet mindig nevelni kell, mert a tűzások rendszerint a nevelés hiányára vezethetők vissza.

Az őrskörletben megforduló, illetve ott letelepedő idegeneket két csoportba oszthatjuk. Az egyik csoport az, amely hosszabb ideig akar letelepedni, a másik, amely csak átvonul, vagyis csak rövid ideig tartózkodik az őrskörletben.

A járőr előtt ismeretlen, nyilvánvalóan nem az őrskörletben lakó idegeneket mindig igazoltatni kell, mégpedig a *Nyomozókulcs* alapján.

Felesleges hangsúlyoznom, hogy az igazoltatás oktatásánál milyen fontos a valóban „gyakorlatias” oktatás. Az igazoltatás fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni, miért is ennek oktatására ragadjunk meg minden alkalmat. Ami hasznosat tanul itt a csendőr, annak sokszorosan hasznát veszi künn, de amit elnagyolnak, abban bizony megakad. Ezért szorosan úgy kell ezt oktatni, ahogyan az künn a hártárban, járőrszolgálatban előfordul. Igyekezzék az őrsparancsnok az életben leggyakrabban előforduló személyazonossági igazolványokat, mint oktatási segédleteket beszerezni. Ilyenek: vasúti arcképes félárú jegy váltására szolgáló igazolvány, munkakönyv, sűrű katonai igazolványi lap, polgári személyi lap, keresztlevél, születési anyakönyvi kivonat, községi bizonyítvány, erkölcsi bizonyítvány, szegény-

ségi bizonyítvány, helyhatósági bizonyítvány, bejelentő szelvény, kerékpár igazolvány, gépkocsiveetői igazolvány, személyazonosságot igazoló igazolvány, stb. Mindezek nagyrészt a községi előjáróságoknál és lelkészi hivataloknál nehézség és költség nélkül meg lehet szerezni. Ezekről azért van feltétlenül szükség, mert a fiatal csendőrök jó része mindezeket még nem ismeri biztosan s elengedhetetlenül szükséges, hogy az igazoltatásoknál kezébe kerülhető igazolványok külalakjával és tartalmával még az őrsön, az oktatás keretében megismerkedjék. Ezzel önbizalmát és fellépésének biztonságát is növeljük. Az oktatásul szolgáló igazolványokat töltsé ki az őrsparancsnok irónnal a *Nyomozókulcs* és a *Nyomozati értesítőben*, illetve a pótlék és a 10 napos névmutatóban szereplő egyén személyi adataival. Időnként változtassa ezeket a bejegyzéseket s ezzel tegye érdekesebbé és hasznosabbá az oktatást. Ne bonyolult gyilkossági esetek kiderítésére neveljük az alig néhány éve szolgáló és kellő elméleti és gyakorlati tudással nem rendelkező alárendeltet, tudásuk felépítését kezdjük meg az alpnál, az egyszerű szolgálati feladatok pontos és alapos elsajátításánál. Így nevelünk kiválóan használható, mindenhez alaposan értő alárendeltet.

Követeljük meg már a gyakorlatias oktatásnál, hogy az igazoltatásnál feltett kérdésekre kapott válaszokat a járőrvezető mindig írja fel magának mert így lesz a valóságban is.

— Itt az én híveim közt? — riadt meg a plébános. — Kicsoda, ha szabad tudnom?

— Mindjárt meg tetszik tudni. De tessék csak megengedni, hogyha már elkezdtem, sorba vegyek mindent.

— De ilyet! — csóválta a fejét a pap, — legalább azt mondja meg a főtörzsrőrmester úr, hogy mi volt az alapja ennek a következtetésnek? Igazán kíváncsi vagyok a gondolatmenetére!

— Nem ördögösség ez, főtisztelendő úr! — folytatta mosolyogva az őrsparancsnok. — Az erdőt jó darabon átkutattuk, de semmiféle bűnjelet sehol nem találtunk. Pedig nemcsak pénzt, ékszert — efféle könnyen elrejtethető tárgyakat — szedett össze az útonálló, hanem kabátokat, vásznakat, takarókat, sőt két hátizsákot is. Ezeknek mind nyoma vészett. A városban figyeltettük: sem a zálogházban, sem az ékszerészeknél, sem pedig a ruhapiácón nem találtak meg egyetlenegy rablott holmit. — Agyafurt fickó ez — gondoltam magamban —, jól elrejtette a zsákmányt, hogy később, mikor tisztább lesz a levegő, kevesebb kockázattal értékesíthesse! De hová rejthette el? Az erdőben, valami veremben? Nem valószínű, mert ott könnyen megtalálná a nyomozó csendőr, favágó vagy pásztor. A városban? A város messze van attól az erdőszéltől, melyben a fosztogatások túlnyomó száma történt. Ha orgazda van, az nem lehet messze a helyszíntől, hiszen a bűncselekmények folytatálagosak voltak s gyakran ismétlődtek. Maradt tehát a feltevés, hogy itt, ebben az erdőszéli faluban lappang az orgazda, aki nemcsak hogy elrejtje a zsákmányt, de figyel is minket s értesítést ad mindenről, amit kiszaglásozott. Csak így képzelhettem el, hogy mindig tudta a betyár, hogy mikor, merre járnak a csendőrök...

— Ügyes, ügyes — bölöngatott elismerően a plébános —, de már nagyon fúrja az oldalamat, hogy ki lehet a titokzatos bűntárs?

— Nekem is ez fúrta jó ideig, főtisztelendő uram! Egyenként számbavettem magamban a falu minden egyes lakóját. Ismerem mindenkit, hiszen jó ideje itt vagyok, s körülbelül tudom, hogy kiben mi lakik.

A rostában bent maradt négy-öt gyanús alak. Ezek közül is kihagytam hármát, mert inkább csak kihágásokat, meg apró-cseprő csirke- meg gyümölcslopásokat szoktak elkövetni.

Igy hát csak két személyre szorult össze a gyanúsítottak köre.

— Az egyik — akit nem nevezhetek meg — egyszer súlyosan büntetett egyén, de ez már jóformán feledésbe ment. Jóideje rendesen viselkedik. Amellett katona se volt, a faluból is ritkán mozdult ki...

— Ezt nem értem! — csóválta a fejét a főtisztelendő. — Ez miért fontos?

— De még mennyire fontos! — nevetett az őrsparancsnok. — Az egyszer bizonyos, hogy az erdei zsivány nem a környékre való. Ezt már kétségtelenül megállapítottuk abból, hogy az egész járásban nincs egy olyan alaposan gyanúsítható ember, akiről ki ne nyomoztuk volna, hogy jelenleg hol tartózkodik és mit csinál. Tehát az ipse valahonnan megszabórról került ide. Ha pedig így van, akkor a bűntársával valahol idegenben ismerkedhetett meg s később is megmaradt közöttük az összeköttetés. Lehetséges, — sőt most már határozottan tudom is, — hogy éppen az orgazda hívta fel kitűnő barátja figyelmét erre a nagyszerű pénzszerzési módra...

— Ejnye, ejnye — törülgette verejtékező hom-

Az igazoltatás szellemi torna, mondhatni szellemi párbaj a járőr és az igazoltatandó között. Ha a csendőr nem erőlteti meg ilyenkor szellemi képességét, sokszor alul marad s a keresett egyén háborítatlanul tovább megy. Nem egy példa van rá, hogy sokszor 5—6 órs járőre igazoltatta az illetőt, míg végre emberére akadva kiderül, hogy súlyos elszámolni való vannak az igazságszolgáltatással.

Az igazoltatandó egyéntől az említett és elsősorban feltett öt kérdés után meg kell kérdezni a jelenlegi és volt foglalkozását, jövetelének célját, a férfiaktól pedig, hogy volt-e katona vagy sem.

Ha a kérdésekre kapott válaszokra a járőr gonolosan ügyel, úgy azokból rendszerint előre meg tudja állapítani, hogy az illetőnek milyen igazolvánnyal kell rendelkeznie. Ha pl. az igazoltatott egyén 1918. évben született és katona volt, katonái (szürke) igazolványi lappal kell rendelkeznie, ha nem volt katona, akkor polgári személyi lappal van ellátva. (Mindkettőnél elő van írva, hogy azt tulajdonosa állandóan magával hordani köteles.) Iparosnak, cselédnek, aki munkavállalás céljából megy valahová, munka-, illetve cselédkönyvvvel kell rendelkeznie, stb.

A kapott válaszok alapján — ha azok alkalmasak arra — a járőr határozza meg azt az igazolványt, amellyel az illetőnek rendelkeznie kell s annak felmutatását kérje. Pl. „Adja ide a munkakönyvét”, vagy katonánál: „Adja ide a szabadságolási igazolványát”. Azért helyes ez így, mert az iga-

zoltatandó a járőr magatartásából azonnal megérzi, hogy kötelmeivel teljesen tisztában levő csendőrrel áll szemben s ez már egymagában is fölényt biztosít a csendőrnek.

Ha az igazoltatandó a kért igazolvánnyal esetleg nem rendelkeznék, úgy ezután is ráér a járőrvezetőt öt felszólítani valamilyen más igazolvány felmutatására.

Az igazolvány átadása után a járőrvezető hasonlítsa össze az abban írt adatokat az igazoltatandó által bemondott és a járőrvezető által felírt adatokkal. Erre azért van szükség, mert az igazolásul szolgáló iratok rendszerint nincsenek fényképpel ellátva, így azok lehetnek talált vagy lopott iratok is. Ily esetben azok jogtalan tulajdonosa, ha nem rendelkezik a kellő szellemi képességgel és műveltséggel, igen sokszor nem tudja megjegyezni pontosan az abban írt adatokat úgy, hogy már az egyszerű összehasonlításnál megállapítható, hogy az igazoló irat nem az igazoltatandó tulajdona.

Csak ezután vegye elő a járőrvezető a Nyomozókulcsot.

A Nyomozókulcsban való keresés alapfeltétele, hogy minden csendőr hibátlanul tudja az ABC betűinek egymás után való következését. Ennek ismerete nélkül a keresés hosszadalmas, bizonytalan, sőt sokszor eredménytelen. Amelyik őrsparancsnok nem követeli meg alárendeltjeitől, hogy az ABC-t tökéletesen ismerjék s erről nem győződik időnkint

lokát mosolyogva a lelkek pásztora — nem is tudtam, hogy egy magyar Sherlock Holmesünk is van!

— Nem kell ide semmi egyéb, csak egy kis természetes ész! — válaszolta ugyancsak mosolyogva az őrsparancsnok. — Egyszerűen arra gondoltam, hogy a köztünk élő orgazda olyasvalaki lehet, aki vagy katona volt, vagy máshová szokott járni munkára. Esetleg olyan is lehet, aki később került a faluba, nem idevalósi születésű... Aki utolsónak maradt benn a rostában, csakugyan máshonnan származott ide, még pedig nem is nagyon régen. A veresbajuszú kovácmester, akinek a szeme se áll jól...

— Nagy Bálint uram? — szörnyülködött a plébános. — Lehetetlen! Hiszen az a legbuzgóbb templomjáró hívem. Elöl jár minden adakozásban.

— Könnyű neki — nevetett a főtörzsrőmester —, telik a máséból! Meg aztán a szennyes lelkiismeretet is meg kell mosni néha-néha! Elég az hozzá, hogy nekem mindig gyanus volt ez a Nagy Bálint s most éppen mérget vettem volna rá, hogy összeköttetésben áll az útonállóval. De azért pusztá megérzésre még se lehet egy — hogy így mondjam: közbecsülésben álló — polgárembernél házkutatást tartani. Könnyen visszafelé sült el a dolog és sült volna most is, ha a bekormozott arcú meg nem mutatja, hogy hová rejtették el a zsákmányt. Elismerem, hogy soha erre magamtól rá nem jöttem volna...

— Nagy Bálintnál meg is találták a rabolt holmikát? — ütötte össze álmélkodva két tenyerét a pap.

— Meg ám, mégpedig az üllő alatt, egy rejtett veremben! Ez a két baromi erejű ember minden éjjel elhúzta a nem tudom hány mázsás üllővasat, úgy hányták be a kútszerű mélyedésbe a zsákmányt!

— No és hol és mikor fogták el a rablót? — érdeklődött izgatottan a plébános.

— Amikor rájöttem arra, hogy csak a kovácmester lehet a bűntárs, már könnyű dolgunk volt. Egyszerűen lesbe álltunk a műhellyel szemben lévő bokrokban. Tetszik rá emlékezni úgy-e, hogy a faluvégen lévő kovácműhellyel átellenben egy bokrokkal szegélyezett hosszú árok van? Nos hát, ebben az árokban bujkálva szokott — amint már be is vallotta — éjjelenként az erdőből a kovácműhelyhez leóvakodni az útonálló. Ha megérkezett, kuvikolt egyet-kettőt s Nagy Bálint uram beengedte, sőt még meg is traktálta. Persze, nem ingyen, mert a megállapodásuk szerint őt illette a zsákmány felerésze...

— Borzasztó! — sóhajtotta a plébános és búcsúzóra kezét nyújtott az őrsparancsnoknak. — De azért szívből gratulálok!... No és ki a főgazember? Szinte elfeledtem megkérdezni...

— Az útonálló? Nagy Bálintnak valami régi gyári ismeretsége. Együtt dolgoztak valamikor a fővárosban, együtt is züllöttek el. Kimaradtak a munkából, betöréseket követtek el. Együtt is ültek a börtönben. Mikor kiszabadultak, kiutasították őket a fővárosból. Nagy Bálint kitanulta a kovácmesterséget. Mikor felszabadult, hogy hogynem, éppen nálunk próbált új életet kezdeni. Talán sikerült is volna neki, ha nincs itt ez a nagy erdő s nincs egy züllött cimborája. Így aztán eszébe jutott, hogy van könnyebb mesterség is a világon, mint a pörölyemelgetés. Vagy — ha tán nem is könnyebb — jobban jövedelmező. Írt a cimborájának...

— A többit már tudom! — legyintett keserűen a pap s megemeltette a kalapját. — Az urak gazdagabbak lettek egy nagy sikerrel, én pedig szegényebb egy nagy bizodalommal!...

meg, az hiába utasítja az alárendeltéket a Nyomozó-
kulcs használatára: eredménytelen lesz!

Míg a járőrvezető ellenőrzi, vajjon az igazolatandó neve szerepel-e a nyomozókulcsban, addig a járőrtárs az igazolatandóval foglalkozik. Ez szintén fontos szellemi munka, mert az igazolatandóhoz intézett sok kérdésre kapott válaszokra pontosan ügyelni kell, egyes kérdéseket idővel meg kell ismételni, mert az így kapott válaszokból lehet megállapítani, vajjon az illető nem keveredik-e ellentmondásokba s igazat mond-e? Amennyiben a járőrtárs észreveszi, hogy az igazolatandó ellentmondásokba keveredik, erre a járőrvezető figyelmét hívja fel. Ebben az esetben — még ha a neve a Nyomozókulcsban nem is szerepel — tüzetesebb igazoltatás céljából az őrsre elő kell vezetni.

Így kell eljárni azzal a gyanús egyénnel is, aki magát semmiféle elfogadható igazoló irattal igazolni nem tudja, vagy pedig a felmutatott igazolás dacára is gyanús.

Amennyiben szükségesnek látszik, úgy ruházatát és egyéb tárgyait még a helyszínen át kell vizsgálni (Lásd Szut. 318. pont.), egyébként csak az őrsön. Ezen a téren legyünk mindig óvatosak. Nem egy bajtárs vesztette már az életét azért, mert megmotozás nélkül vezetett elő gyanús egyént!

Az őrsön bizalmi egyén jelenlétében zsebeiből az összes tárgyakat és iratokat ki kell rakatni és úgy azokat, mint az esetleg nála levő poggyászt (batyut) tüzetesen át kell vizsgálni, vajjon nincs-e az esetleg eltagadott valódi nevére utaló írás stb. nála. Szükség esetén teljesen le kell vetköztetni s ruházatát és testét a leggondosabban meg kell vizsgálni. Erre a lelkiismeretes eljárásra különösen most, amikor számolni kell az ellenség által különböző feladatokkal megbízott, ejtőernyővel ledobott egyénekkal is, nagy szükség van. Tapasztalat szerint az ilyen egyének többféle, különböző nyelven kiállított igazolvánnyal és különböző országok pénzével rendelkeznek.

Amennyiben ez sem vezetne eredményre, úgy az illetőről ujjlenyomatot kell felvenni s azt a leggyorsabban az összekötőtiszthez juttatni. A válasz megérkezéséig az illető által bementett utolsó lakhely szerinti csendőrőrhöz kell fordulni felvilágosításért, nevezett személyadatainak és személyleírásának közlése mellett.

Amint már cikkem elején említettem, a megelőző szolgálat alapja a helyesen kezelt idegenrendészet. Ebben nagy segítségére van egyes őrsöknek a be- és kijelentés kötelezettsége. Ez mindazokban a községekben el van rendelve, ahol nagy az idegenforgalom. A bejelentés kötelezettségét a csendőrőrsök munkájának megkönnyítése céljából rendelte el a belügyminiszter úr. Ennek nagy jelentőségét minden őrsnek fel kell ismernie és előnyét kihasználnia. Mindazon községekben, ahol a kötelező be- és kijelentés el van rendelve, ajánlatos — a község vezetőjegyzőjével történt előzetes megállapodás után — a bejelentőlapokat hetente kétszer a napos által az őrsre hozatni, ott azokból tudakozó lapokat kiállítani és az illetőket a csendőr összekötőtiszt útján priorálni. Ha valamelyik ezek közül körözés alatt nem is áll, de már több ízben volt büntetve, az öpk.

legközelebbi szolgálata alkalmával feltűnés nélkül keresse fel, érdeklődjék jövedele és foglalkozása felől s egyben hozza tudomására, hogy az őrs előtt büntetett előélete ismeretes. Figyelmeztesse jövedeléről a további bűnözéstől való tartózkodásra. Az ilyen egyén nevét és lakását az őrs valamennyi tagjával közölni kell azért, hogy B. egyén, les stb. útján állandóan megfigyelés alatt tarthassák.

Gyakori bűncselekmény, hogy az alkalmi gazdasági cseléd vagy munkás munkaadóját rövid időtartózkodása után meglopja és ismeretlen helyre megszökik. A nyomozás során kitűnik, hogy az illető nevén kívül (amelyik lehet hamis név is egyéb adat nem áll rendelkezésre, mert az illető munka- vagy cselédkönyv nélkül alkalmazták. Ilyenkor a bűncselekmény kiderítése csak hosszadalmas utánjárással vagy sehogyan sem sikerül. A munkaadókat figyelmeztessük, oktassuk erre!

A sokszor eseménytelennek ígérkező portyázás is eredményessé válik, ha a járőr tagjai nemcsak néznek, hanem látnak is. Észre kell venniük mindent, ami történik és mindenkit, aki az őrskörletben megfordul vagy lakik. Ha a járőr portyázás közben a határban, vagy úton ismeretlen gazdasági cselédet vagy munkást lát, kérdezze meg nevét és munka helyét, továbbá, hogy mióta szolgál munkahelyén. Amennyiben a szolgálata megengedi, úgy azonnal ha nem, a legközelebbi alkalommal térjen be a járőr az illető gazdához, érdeklődjék nála az új alkalmazottja után és kérje el feltétlenül annak munka könyvét betekintés céljából. A munka- (cseléd) könyvből az elől említett öt adatot jegyezze fel, bevonulása után tudakozó lap útján előéletét állapítsa meg. Ha a munkaadó a munkakönyvet felmutatni nem tudná, úgy kihágásért jelentse fel, a gazdasági cseléddel szemben pedig utasításaink értelmében járjon el. Ilyen eljárással az őrs sok bűncselekményt előzhet meg, illetve a már megtörtént bűncselekmény tettesét juttathatja az igazságszolgáltatás kezére.

Ezzel az eljárással — amely természetesen nemcsak a gazdasági cselédre vonatkozik — sok keresett személy került már kézre, akik egyébként abban a biztos tudatban éltek, hogy lakhelyváltogatás révén kibújhatnak az igazságszolgáltatás alól.

A Cs—23. „Tájékoztató a helyi és személy ismeretekről“ című szolgálati könyv felsorolja mindazokat az egyéneket, akiknek megismerése a csendőr részéről az őrskörletben szükséges. Ezeket a csendőrök nagyrészt ismerik is, de csak felismerésükre kell figyelni. Tudják az illetők nevét, foglalkozását, körülbelüli életkorát, vagyoni és családi viszonyait stb. Ellenben nem tudják az illető személyről az az öt adatot, ami az előélet megállapításához szükséges, s azt meg sem állapítják. Gyakran előfordul már, hogy az őrs előtt jól ismert, azzal állandó érintkezésben lévő, évek óta az őrsállomás helyén lakó, köztisztvisletben álló egyénről valamilyen nyomozási ügyből folyólag kiderült, hogy valamely súlyosabb bűncselekményért már büntetve volt vagy pedig ilyenért körözés alatt áll. Éppen a közelmúltban történt, hogy az egyik kereskedőről, akitől az őrs is állandóan vásárolt, egy kisebb bűncselekmény miatti priorálása alkalmával kiderült, hogy

két törvényszék is keresi család és sikkasztásért. Egy másik esetben az új őrsparancsnok meg akarván ismerni az őrsállomáshely lakóit, a kötelező bejelentés adatait felhasználva tudakozó lapon több priorálást kért. Így derült ki az egyik közkedvelt, társaságokban hangadó fiatalemberről, aki egy ottani magánvállalat tisztviselője volt, hogy sikkasztásért kiszabott egyévi börtönbüntetésének kitöltése végett az egyik törvényszék már évek óta keresi. Számtalan ilyen példa ismeretes, de ez a kettő is elegendő arra, hogy a priorálásoktól ne húzódozzunk!

Az ország legtöbb helyén a kötelező be- és ki-jelentés még nincs elrendelve s az előélet megállapításához szükséges adatok így módon nem állnak az őrsök rendelkezésére. A szükséges adatok birtokába az őrsök úgy juthatnak, ha mindazon egyénekről, akikkel az őrs bármiként (pl. sérített, gyanúsított, tanú, bizalmi egyén stb.) érintkezésbe jut, az említett öt adatot feljegyzi. Így módon lassanként az őrskörlet lakóinak személyadatai az őrs irattárában meglesznek, s ha időközben valamelyik ismeretlen helyre költözik, vagy mint gyanúsított megszökik és tartózkodási helyének megállapítása válik szükségessé, a Nyé.-ben való közzétételhez szükséges adatok az őrs rendelkezésére állnak.

Gyakori eset, hogy a bűncselekményekben szereplő egyének a bírósági tárgyalásig lakhelyüket változtatják s ezért a bíróság az őrsöt az új lakhely megállapítására utasítja. A hiányosan feljegyzett személyi adatok miatt ez csak fárasztó utánjárással és levelezéssel, késedelmesen történhetik meg, mert az őrsnek előzőleg az illető személyi adatait kell megállapítani. Ha kéznél van az öt adat, könnyen és gyorsan megy minden.

Nem elegendő azonban, hogy ezek az adatok az őrs irattárában legyenek, ezeket alkalomlag fel is kell használni, mert minden adat csak annyit ér, amennyire azt értékesíteni tudjuk. Igen sok egyén él az őrsök körletében, akiknek valamilyen elszámolni valójuk van az igazságszolgáltatással, vagy pedig tartózkodási helyüket valamilyen okból folyólag meg kellene állapítani. Ha ez nem így volna, akkor nem vastagodna évről-évre a Nyomozókulcs is mellékletei.

A valóság az, hogy a legtöbb őrs még mindig idegenkedik a Tudakozólappal való priorálástól, a távbeszélő használatától pedig egyenesen irtózik. Ennek két oka van; egyrészt nem mindenütt ismerik fel az előélet megállapításának fontosságát, másrészt hiányzik a közösség érzete. Talán sehohsem oly fontos a „mindenki egyért, egy mindenkiért” elvnek a szemelőtt tartása, mint éppen a közbiztonsági szolgálatban! Ha szemléltetni akarnánk a csendőrsők és a rendőrkapitányságok munkáját, úgy azt sok egy-másba fonódó körrel lehetne ábrázolni. A körökben sehohsem szabad megszakításnak lenni, mint ahogyan a megelőző és nyomozó szolgálatnak is folytonosnak és hézagmentesnek kell lennie az egész ország területén. Ha valamelyik őrs elfog egy általa keresett tettest, úgy mindig arra kell gondolnia, hogy más őrskörletben is követhetett el az illető bűncselekményt, s annak az őrsnek is szükségé lehetné.

A központi nyomozóparancsnokság Bűnügyi Nyilvántartójában minden esetben újból priorálják a körözés visszavonását kérő jelentéseket, illetve

megkereséseket (Nyé. XII. rovat alattiakat). Nem érdektelen megemlítenem, hogy így módon hány bűncselekmény derült pótlólag is ki. Erre vonatkozó statisztikát csak 1941 április 10-e óta vezet a csendőrség bűnügyi nyilvántartása, de ez is ékesen beszél.

1941 április 10-től 1943 november 17-ig csupán így módon:

1 felségsértés,
626 lopás,
51 család,
2 orgazdaság,
2 testisértés,
1 pénzhamisítás,
3 zsarolás derült ki,
64 szökött és
28 kiutasított egyén került kézre,
4 magánlaksértés,
4 büntetés végrehajtás és
440 keresett személy tartózkodási helye állapított meg.

A fenti adatok mindennél beszédesebben bizonyítják az előélet (priusz) megállapításának fontosságát és szükségességét.

Ajánlatos tehát, hogy minden elfogandó, vagy elfogott egyént átadás előtt távbeszélőn, valamennyi büntetért feljelentett egyént pedig utólagos tudakozólap útján prioráljanak az őrsök a csendőr összekötőtiszt útján. Az az őrs, amelyik ezt következetesen betartja, a kapott válaszokból már egy év múlva megállapíthatja, hogy mily nagyban hozzájárult a közösség munkájához. Csak az ilyen őrs tudja valóban kihasználni a csendőrség bűnügyi nyilvántartásában felhalmozott igen értékes anyagot.

Szent Koronánk

Írta: BARÉNYI FERENC.

Rajta magyar, erős markod
Ragadja meg az űs kardot;
Pengéjére sok könny csordult,
Attól rozsdás, de nem csorbult.
Lemossa majd hősi véruink,
S hadúrtól csak annyit kérünk:
— Újra régi, boldog ország,
Legyen a szép Magyarország! —

— Büszkén álljon Budavár,
S amerre a Duna jár,
És a Kárpát bérce ér,
Legyen szőlő, lágú kenyér.
Boldog legyen mindenki,
Áldást fog majd hinteni,
Dicsőséggel ragyog ránk
Az ősi Szent Koronánk!

A Kormányzó Úr Ó Fõméltósága

Legfelsõbb elhatározásával adományozni méltóztatott a MAGYAR BRONZ ÉRDEMÉRMET: Oláh András II. (1), Pálmai László (2), Balázs András (3), Magyar József III. (4) fõtörzsõrmesternek, Baráth Sándor II. (5) ir. alhadnagynak, Léránt Balázs (6), Kovács István I. (7), Csécs János (8), Kõncsag Kálmán (9), Kõszeghy Ferenc (10), Kõlcsényi Tivadar (11), Bibó Sándor (12) szv. alhadnagynak, Tarnócai Sándor (13), Csóka János (14), Csomor István (15) ir. fõtörzsõrmesternek, Szendi Imre (16), Bárdos József (17) nyt. fõtörzsõrmesternek, Aracsi Lajos (18), Egri Sándor (19) és Pajor János (20) szv. fõtörzsõrmesternek.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága

legfelsőbb elhatározásával adományozni méltóztatott a **MAGYAR EZÜST ÉRDEMKERESZTET**: D. Hegedűs János (1), Pethő Lajos (2), Pásztor Ferenc (3), Németh János I. (4), Ferencz Mózes (5) alhadnagynak; a **MAGYAR EZÜST ÉRDEMERMET**: Péter János (6), Benkő Lőrinc (7), Almási Sándor (8), Szilágyi István (9), Balogh József I. (10), Sassi Lajos (11), Király Lázár (12), vitéz Tamasy István (13), vitéz Mester Miklós (14) alhadnagynak, Varga Ferenc V. (15), Széni János (16), Máté Antal (17), Jánosai Márton (18) szv. alhadnagynak; a **MAGYAR BRONZ ÉRDEMKERESZTET**: Nagy Ferenc V. (19), Kolozsvári Gyula (20), Hargitai Gyula (21) Kulcsár Imre (22), Kozma Mihály (23), Bezzeg István (24), vitéz Héjja Benedek (25), Laczkó József (26), Fogarasi József (27) alhadnagynak, Szeles Ferenc (28), Pető Péter (29), Orbán József (30), Fehérvári Antal (31) főtörzsőrmesternek, Csordás András (32), Kunági Balázs (33), Szelei Pál (34) ir. alhadnagynak, Solti Dezső (35) nyt. alhadnagynak, Németh István VI. (36), Nagy József IV. (37), Porcsalmi Mihály (38), Tótszegi János (39), Lengyel István (40) szv. alhadnagynak, Kovács János I. (41) ir. főtörzsőrmesternek, Csedő Péter (42) szv. főtörzsőrmesternek; a **MAGYAR BRONZ ÉRDEMERMET**: Barna Imre (43), Gyimesi Imre (44), Pesti István I. (45), Flórián Gyulá (46) alhadnagynak, Soós Lajos (47), Tóth Lajos I. (48), Várnagy Imre (49) főtörzsőrmesternek.

v. Balázs-Piri ezds. felv.

Letiltások és visszahagyások.

Írta: TARNAY FERENC g. őrnagy.

Amint tudjuk, az egyes csendőregyének illetményeiből bizonyos esetekben meghatározott összegek vonhatók le.

Ezek a levonások történhetnek:

- a) hivatalból,
- b) bírói végzés,
- c) közigazgatási rendelkezés,
- d) önkéntes engedményezés alapján és
- e) visszahagyások címén.

a-hoz: A gazdasági hivatalok hivatalból, tehát külön felsőbb rendelkezés nélkül az illetményekből levonni kötelesek a nyugdíjjárulékokat, az OTBA járulékokat, a jogerős számadási észrevételek alapján térítendő összegeket, továbbá jogerős kártérítésben marasztaló határozat alapján fizetendő összegeket, valamint a „Pénzügyi Központ”-tól felvett kölcsönök törlesztési részleteit, végül a különböző társadalmi biztosítási járulékokat.

b-hez: Bírói végzés alapján csak nő- és gyermektartásra, valamint lakbérkövetelésekre lehet levonásokat végezni.

c-hez: Közigazgatási rendelkezések alapján levonások a következő célokra történhetnek:

1. szolgálati viszonyból eredő térítményekre, pl. fizetési túllélmény, illetéktelenül felvett összegek stb.,
2. oly kincstári követelésekre, melyek bár szolgálati viszonytal kapcsolatosak, de nem abból állottak elő, pl. tisztéknek átengedett anyagokért, ruházatért, fegyverzetért stb. fizetendő térítések,
3. a honvéd büntető bíróságok által kiszabott pénzbüntetések,
4. a még ki nem egyenlített köztartozások, mint pl. nyilvános betegápolási költségek.

d-hez: Az önkéntes elzálogosítás, illetve engedményezés alapján történő levonásoknál a csendőregyének és polgári altisztek, illetve szolgák a szol-

gálati járandóságait csak a következő esetekben zálogosíthatják el, illetve engedményezhetik:

1. a feleségüket, fel- vagy lemenő ágbeli rokonukat, házasságon kívül született gyermeküket illető tartásdíjak, vagy ilyenek megváltásaképpen járó összegek címén,

2. lakáspénzüket pedig csakis lakbértartozás és lakóháznak a saját részükre való építéséből, vagy megvételéből eredő tartozás fejében.

Az engedményezést az érdekelt egyénnek írásban kell kérnie, az engedményezésről kiállított eredeti okirat két másolatával.

Tartásdíj — vagy annak megváltása — címén történő engedményezést csak az arról szóló közjegyzői okirat alapján lehet elfogadni.

e-hez: Visszahagyások alapján levonások, az érdekelt csendőregyén önkéntes beleegyezése alapján, a következő célokra történhetnek:

- a) egyenruha és fegyverzet beszerzésére,
- b) közös étkezés céljaira,
- c) tisztii takarékegylet létesítésére,
- d) a tudomány, közszellem és társas érintkezés emelésére,
- e) a jóléti alapokból nyújtott esetleges kölcsönök törlesztési részleteire,
- f) a honvédelmi miniszter által megjelölt szaklapok előfizetési díjaira,
- g) a protestáns egyének önként felajánlott egyházi adományaira,
- h) a honvéd büntetőintézetek által végzett magánmunkák díjainak törlesztési részleteire.

Meg kell említenem a hadművelési területen lévő egyének által az illetményeikből feleségükre, családjukra, vagy egyéb személyekre írásbeli nyilatkozat alapján engedményezett, illetve visszahagyott összegeket, melyeknek levonása azonban ez idő szerint az illetékes honvéd gazdasági hivatalok hatáskörébe tartozik, mivel a hadművelési területre vezényelt csendőregyének illetményeit a honvédelmi tárca terhére az illetékes honvéd gazdasági hivatalok folyósítják.

Megjegyzésre szorul, hogy a hadművelési területen levő egyének illetményeiből csak azok a visszahagyások vonhatók le, amelyek a hadművelési területre való útbaindulásuk előtt már előjegyzésben voltak.

A visszahagyások sem a hivatalból végzendő levonásokat, sem bírói vagy közigazgatási foglaltság, sem közigazgatási intézkedés vagy önkéntes elzálogosítás alapján előjegyzett követelést meg nem előzhetnek, sem azok levonását meg nem akadályozhatják.

A csendőregyének szolgálati illetményeire csak a következő követelések fejében lehet bírói uton végrehajtást vezetni, vagy azokra engedményezés, illetve elzálogosítás útján jogokat szerezni:

- a) pénzügyi központ által adott kölcsönök fejében,
- b) a feleséget, fel-, vagy lemenő ágbeli rokont illető, vagy házasságon kívüli gyermek részére járó tartásdíj, vagy annak megváltásaképpen járó összeg fejében,
- c) lakbérkövetelés és olyan követelés fejében, melynek fizetéséért lakóháznak saját részére való építése, vagy megvétele folytán lakáspénzünek le-

kötése mellett közokiratban kötelezettséget vállalt, d) temetési költségek fejében.

Pénzügyi központi kölcsönök törlesztésére a tisztek havidíjának legalább 10%-a vonandó le, illetve legfeljebb 1/3-a vonható le. (L! 1918. évi XXIII. t.-c. 7. és 8. §§-ait.)

Az előbbieken említett tartásdíjakra való igénynek bírósági végzés alapján történő kielégítésére, vagy azok megváltásaképpen járó összegek fejében a tisztek havidíjának és csendőrségi pótdíjának az 50%-a, a legénység havizsoldjának és csendőrségi pótdíjának csak 1/3-a vehető igénybe.

A családi pótlékot (teljes összegében) csak külön bírói végzés alapján lehet visszatartani, de csak az után a gyermek után, aki után azt folyósították.

A lakáspénzt tartásdíj iránti követelések fejében igénybevenni nem lehet. A természetben járó illetményeknek pénzben kapott ellenértékét pénzbeli illetménynek nem lehet tekinteni s így igénybevenni ezt sem szabad.

A fentjelzett kártérítési követelések fejében az adósnak minden rendszeres pénzbeli illetményéből kielégítést lehet keresni. Az igénybevétel mértéke ugyanaz, mint a hivatali járandóságoknak szolgálati viszonyból származó követelések fejében megengedett igénybevételénél, tehát 100%-os.

Lakbérkövetelésért és lakóház építéséből, vagy megvételéből eredő, közokiratilag elismert követelésekért a lakáspénzt korlátlanul, tehát 100%-ig igénybe lehet venni. Az ily követelés fejében azonban más szolgálati illetményekből kielégítést keresni nem lehet.

Temetési költség fejében csak annak a temetési járuléknak legfeljebb 1/3 részét lehet lefoglalni, amely az eltemetett után jár. Temetési segélyből azonban temetési költségek fejében sem lehet levonásokat eszközölni.

Itt említem meg, hogy a kincstár által bérelt laktanyák bérösszegei és egyes vállalkozóknak a kincstárral szemben fennálló követelései (kereseti összegei) is letilthatók egy harmadik fél javára, mely esetben a gazdasági hivatalnak a bírói végzésben foglaltak szerint kell eljárni, illetve annak megfelelően kell a pénzösszeget az abban megjelölt egyén részére kifizetni.

A bíróilag letiltott, de további bírói intézkedésig visszatartandó laktanyabérek a letéti naplóba kell bevételezni.

Az adótartozások törlesztésére közigazgatásilag lefoglalt (letiltott) laktanyabérek, vagy egyéb összegeket a vonatkozó letiltási rendkívényben megjelölt pénztárnak fizetik be.

Természetesen, ha nem az egész bérösszeget foglalták le, a fennmaradó hányad a bérbeadó tulajdonos, illetve a vállalkozót illeti meg, tehát annak részére ki kell szolgáltatni.

Ha bíróilag már letiltott összeget adóhátalék fejében is lefoglalnak, a kerületi parancsnokságnak a tényállás részletezése és a vonatkozó okmányok csatolása mellett azonnal jelentést kell tenni. A kerületi parancsnokság a kincstári jogügyi igazgatóság véleményének meghallgatása után intézkedik.

Hogy a levonásokat idejében és pontosan lehessen végezni, előjegyzésbe kell azokat venni és pedig:

v. Balázs-Piri ezds. felv.

a) a kincstár iránti követeléseket a kincstári követelések kimutatásába,

b) a magánosokat iránti követeléseket és a pénzügyi központi kölcsönöket a letiltások könyvébe,

c) a visszahagyásokat pedig egy, az e célra felkötendő számlakönyvbe.

A letiltások könyvében a különböző letiltásokat egymástól elkülönítve tartják nyilván.

A letiltások könyvét a gazdasági hivatali főnök maga vezeti és zár alatt tartja. Illetéktelenek a letiltások könyvébe nem tekinthetnek be.

A letiltásokra vonatkozólag érkezett rendkívényeket, személyenként külön-külön iratcsomóban elhelyezve, a letiltások könyve mellett kell megőrizni.

A törvényes alapon elrendelt letiltások pontos foganatosításáért a gazdasági hivatali főnök a kincstárral szemben anyagilag is felelős.

A szolgálati viszonyból eredő követelések a magánköveteléseket általában megelőzik. Bírói végzések alapján előjegyzett követelések elsőbbségi jog szerint következnek egymás után, az érkezés sorrendjében. Ugyanabban az órában érkezett letiltásokat a kielégítési jog egyformán illeti meg. Kétes esetekben a belügyminiszter dönt.

Ha a felvételre jogosult fél a neki küldött összeget nem vette át, vagy ha a bírósági végzés levont részleteknek — további bírói intézkedésig — a visszatartását írja elő, akkor a végleges törlesztés után az át nem vett, illetve visszatartott részletek — bírói letétbehelyezés, vagy további törvényszerű eljárás végett, az eredeti bírói végzések csatolásával — a m. kir. kincstári jogügyi igazgatóságnak kell megküldeni.

Ha a letiltott, vagy visszahagyott összegeket még nem utalványozták, azokat a gazdaságtörvényszék hivatalok letéti csekkszámláján letétként kell kezelni mindaddig, amíg az adós az eredményezett összegnek a hitelező részére való kifizetésére név közokiratilag nem nyilatkozik. Ha azonban a levon

összegeket már utalványozták, illetve azok felhasználására nézve már intézkedés történt, a gazdasági hivatal a levont összeg késedelem nélküli kifizetéséről, esetleg megfelelő csekkszámra való átutalásáról gondoskodni kötele.

A már megkezdett levonásokat az előjegyzett tartozás teljes kiegyenlítése előtt a következő esetekben kell megszakítani:

a) arra az időre, mely alatt esetleg az illetmények folyósítása szünetel (pl. börtönbüntetés),

b) elsőbbséggel bíró tartozások levonásának idejére,

c) arra az időre, amelyre a levonások szüneteltetésére a hitelező beleegyezett (pl. lakóház építésére felvett kölcsön törlesztése alatt súlyos anyagi helyzetbe jutás),

d) ha a levonás beszüntetését bírói végzés, illetve közigazgatási intézkedés elrendeli,

e) ha a hitelező a levonások beszüntetésébe beleegyezett,

f) ha a levonás 5 évig szünetelt.

Fogyatéka jutások esetén a letiltott összegeket, valamint a pénztárilag kezelendő visszahagyásokat igazoló bizonyítvánnyal kell a levonások további foganatosíthatása végett az illetékes új gazdasági hivatalhoz átszámolni.

Ha a fogyatéka jutott terhére a letiltások könyvében is állanak fenn tartozások, az átadó gazdasági hivatalnak a letiltások könyvkivonatát és a letiltásra vonatkozó s jegyzékbe foglalandó eredeti okmányokat (bírói végzés, közigazgatási határozat) is csatolni kell az igazoló bizonyítványhoz.

Az átadó gazdasági hivatalnak azt a bíróságot, illetve közigazgatási hatóságot, mely a letiltásra nézve intézkedett, illetve a hitelezőt az átadásról értesíteni kell.

Csakis a bíróságok, pénzügyi- és egyéb állami, továbbá közigazgatási hatóságok kérésére szabad felvilágosítást adni arra nézve, hogy a belügyi tárca által folyósított illetményekre kinek a javára, milyen címen és milyen összegek erejéig vannak levonások, illetve letiltások előjegyzésben.

Az említettek ama kérdéseire azonban, hogy a belügyi igazgatással szemben támasztott valamely követelés jogossága mennyiben ismerhető el, csak a belügyminiszter úr engedélye alapján adható válasz.

Akiknek járandósága levonással van terhelve, kérésükre minden felvilágosítást meg kell adni.

A hitelezőnek csak arra nézve adható válasz, hogy a tartozás mikor kerül levonásra, vagy, hogy a már megkezdett levonás miért szünetel.

Letiltási könyvkivonatot — a fogyatéki esetek kivételével — csak bünyfenyítő eljárás céljából, vagy közérdekből, de ebben az esetben is csak a belügyminiszter úr engedélye alapján, lehet kiadni.

A szentgotthárdi csatában (1664 augusztus 1.) a hatvannégy éves ősz Spork lovas generális, aki a harmincéves háborút is végigverekedte, rohamhoz összegyűjtött lovasezredei előtt szállt lováról, kalapját levette és a következő imát mondotta hangosan: „Mindenható legfőbb vezér ott fent, ha nem akarsz minket, keresztény hitű gyermekeidet segíteni, akkor legalább a török kutyáknak se segíts és majd örömd lesz bennünk.“ A roham megindult és fényes győzelemmel végződött.

Harctéri levelek.

I.

Huszonharmadik születésnapomon kaptam meg a parancsot, hogy a harctérre vezényeltek. Ennél szebb és nagyszerűbb születésnap ajándékot katonám még nem kapott.

Az indulásig közbeeső idő szinte észrevétlenül elszaladt. Egyszerre csak azt vettem észre, hogy itt az indulás napja.

A Keleti-pályaudvar vonatfüstös üvegcsarnokát vidám katonainduló hangja verte fel, amikor megérkeztem az állomásra. A harctérre induló szabadságos vonat mellett a búcsúzóik tömege üldögélt, könnytől nedves szemekkel nézve azokat, akiknek mindez szólt.

Elhelyezve csomagjaimat a fölkében, leszálltam, hogy az indulás előtti perceket szüleim és szárnyparancsnokom társaságában töltssem el. Fialtal vörös-kereszties nővér állt közelemben, hatalmas piros rózsacsokorral karján, odébb egy főhadnagy virágos sapkában, átölelve egy zokogó leányt, odébb egy öreg tartalékos honvéd, egy csoport villogó szemű hadapród, mind könnyesszemű hozzátartozók között.

A zene elhallgatott és felhangzott a megafonon a figyelmeztetés: „Az orosz harctérre induló szabadságos vonat 5 perc múlva indul.“ Majd nemskára a búcsúztató: „Figyelem! A szabadságos vonat egy perc múlva indul. Bajtársak! Kívánunk szerencsés visszatérést. A viszontlátásra!“

Az utolsó szavakat elnyelte a Himnusz felbúgó hangja és a vonat 20 órákor lassan kigördült az állomásról. Fenséges pillanat volt ez, mindannyiunkat elfogott egy kis érzékenyülés. Lassan elmaradtak mellőlem az integető csoportok, a feszesen tisztelő honvédek, a zene és a vonat csattogó kerekekkel robogott bele a sötét éjszakába.

Az ablakban integetők csoportja a folyósóra ment és megkezdődött az általános ismerkedés. Csakhamar élénk beszélgetés folyt.

Közben az idő szaladt. Elálmosodtam és lefeküdtem.

Amikor reggel kiléptem a folyósóra, már majdnem az egész társaságot ott találtam a vidék szépségeiben gyönyörködve. Magam is közibük álltam és megigézve néztem a lassan döcögő vonat mellett elhúzódo tájat. Ami gyönyörűséget, színt az őszi hervadó természet mutatni tud, az mind ott vöröslött, sárgult, aranylott a felkelő napfényben ragyogó Kárpátok lejtőjén. Elkáprázva álltunk és szó nem jött ajkunkra... zöld fenyvesek... aranylevelű, fehértörzsű nyírek... vöröslő galagonyabokrok váltogatták egymást. Ezt a színorgiát csak bámulni lehet, de utánózni nem.

Ebben a pompában gyönyörködve futott be velünk a vonat Volóóra. Itt reggelit osztottak ki, majd leszálltunk. Az ország területét elhagyni készülő katonák körülállták a kis trafikot, hogy mielőtt idegen rögre lépnének, még egy Istenhózzád-ot küldjenek szeretteiknek.

Pár perc múlva elindultunk Volóóról a határ felé. A Kárpátok hervadó pompája kísért tovább. Végignézttem a kocsin, mindenki az ablakban szorongott, nehogy egy darabot is elveszítsen a hazai tájak nézéséből.

A hangulat igen lelkes volt. Valahol felhangzott egy magyar katona nóta, s pillanatok alatt az egész vonat énekelt.

Némsokára a vonat sípolással jelezte, hogy következik a beszkid alagút, amely elválasztja Magyarországot Lengyelországtól. Még egy utolsó pillantás vissza s vonatunk berobogott az alagútba.

Rövidesen feltűnt az alagút sötétjében a határt jelző piros lámpa és szinte egy emberként a Himnuszt kezdte énekelni a katonavonat.

500 magyar katona búcsúzott a hazától...

Vitéz Gáspáry Géza
tábori csendőr hadnagy.

II.

Augusztus 22.

Vasárnap. Vonatunk megállás nélkül zakatol. Itt a hadműveleti területen nincsen ünnep, egyik nap olyan mint a másik. A 3 napos utazástól és a forróságtól elkábulva, végigfekszem az ülésen, próbálok aludni.

Irtózatossá dörrenés riaszt fel. A kocsi padlóján ébrednek, de mozdulni nem tudok. Rohangálást, kiabálást hallok tompán, mintha nagyon messziről jönne. Én is kiáltani szeretnék, de csak rekedt hörgésként hallok a saját hangomat. A fejem sajog, megtapogatnám, de nem bírom mozdítani a kezemet sem.

Tudom mi történt: sínre helyezett akna robbant.

Végre... egyik csendőröm hangját hallok... engem keres. Arca megjelenik a fülke ajtajában, gyorsan leszedi rólam a rámhullott koffereket s kiszabadít. A fülke ülésai is összetolódtak fölöttem a vonat hirtelen fékezésénél, azért nem tudtam mozdulni.

Tétovázásra nincs idő. Fegyvert fogva ugrunk le a vonatról. A kép, ami elénk tárul, megdöbbenítő.

A hatalmas mozdony s a vonat első kocsija a sínek baloldalán felfordulva. A sínek „u” alakban felgöngyölödve.

Innen is, onnan is véres fejű honvédeket támogatnak a bajtársaik. Csendőreimmel a sínen álló első kocsihoz futunk. A kocsi, mint a gyufaskatulyába a doboz belső része, beletolódott a következő kocsi.

Első az életmentés. Míg a konyháról sebtiben vizesvödöröket hoznak, addig a vasúti kocsi lécekké forgácsolódott részeit feszítjük kifelé, hogy az oda-szorult bajtársakat kihúzhassuk.

Az orvosnak ugyancsak sok dolga akad. De nincs sírás, jajgatás, a magyar katona elnémul, ha szenved. A súlyos sebesültek is csak halkan nyögnek.

Egy csoport két csendőr vezetésével a közeli terepet fésüli át. Itt kellett elrejtőzve lenni a partizánoknak.

Távolról egy robogó gépkocsit látunk. A gépjármű tűz alá veszi. Pillanat múlva füstöl az egész. Telibe találta.

A sínek kijavításáról egyelőre szó sem lehet. Egy-két napot biztosan igénybevesz, míg rendbehozzák.

Tanácsstalanul bámuljuk a konyhakocsiban végbement pusztulást. A híres babgulyás félig megfőve

folyik az oldalradólt kondérból. A húsdarabok mellett kormos foszlányok úszkálnak. Oda a vacsóra.

Közben a partizánvadászat befejeződött. Jönnek a csendőrök, honvédek, maguk előtt terelve az elfogottakat. Megszakott kép, amit újságokban, hirdató filmekben gyakran látunk.

A szerencsétlenség színhelye felé, haladási irányunkból, vonat fut felénk. Páran a töltésre ugranak, hogy megállítsák. A terv azonnal kész.

Akik a most érkező vonattal jöttek, átszállnak vonatunk épen maradt kocsijaiba, mi pedig a most jövő vonatra költözünk.

A parancs elhangzik, jobboldalon mi, baloldalon az érkezők hurcolkodnak. Rendben, fegyelmezetten történik mindez. A tábori csendőrök példásan teljesítik kötelességüket.

A vonat 2. osztályát nem engedem elfoglalni. Ide hozzuk a sebesülteket. Magyarok, németek, egymás mellett fekszenek csendben, itt-ott hallik csak egy-egy mély sóhaj.

Szerencsétlenül járt vonatunk az egyik közeli állomásról mozdonyt kap. Ez fogja vinni visszafelé. Azt a szerelvényt pedig, amelybe mi szálltunk át, mozdonya hátulról fogja betolni a legközelebbi állomásig. Szép elgondolás volt s kár, hogy a kivitelbe a partizánok beleszóltak.

Egészen sötét lett, mire a két szerelvény elindulhatott.

Tíz perc sem telt el, rakéták fénye festette meg a sötét eget. Némsokára géppuska ütemes hangja jelezte, hogy megtámadták a régi vonatunkat.

Gyors fékezéssel álltunk meg. A másik sín páron 2 kocsiból álló szerelvény jött velünk szembe. Megállítottuk vagy negyvenen átugrottak arra és már indult is tovább segíteni a bajba jutottaknak.

Vonatunk körül a védelem megszervezése az én feladatom. Kettőzött örök rejtőznek köröskörül. A terep ismeretlen, mindenhol ellenség várható. A legkisebb mozgás is veszélyt jelent, azonnal tüzelni kell.

A tartalékba kijelölteket pihenni küldöm. A szakácsok parancsot kapnak: mivel vacsora nincs forró feketét, készítenek, hogy az átfázott örök leváltásuk után némi meleg italhoz jussanak.

Az összeköttetést is meg kell szervezni a szomszédos támpontokkal s értesíteni őket a történetekről, nehogy belénk, vagy a másik vonat segítségére sietett társainkba puskázzanak.

Senki nincs mellett, akit magamhoz vehetnék, viszont minden perc drága. Egyedül indulok el az éjtszakában a pár percre lévő támpont felé. „Halt!” kiált reám egy ismeretlen hang. Németül megmondom, ki vagyok. Egy velünk utazó német őrnagy tartóztatott fel. Sietve elmondom szándékomat, s együtt botladozunk a sötétben a támpont felé. Gyorsan a telefonhoz! Szerencsénk van. A drót tulcs végén először németül, majd magyarul halljuk a hangokat. Éppen elmondjuk a helyzetet, mire katonaság s a hallgató süketen marad. Elvágta az összeköttetést.

Csendesen ballagunk vissza. Távolról a géppuska még egyre kattog.

Visszaérünk a vonatunkhoz. A német őrnagy beszáll a kocsi. Megyek, megnézem a sebesülteket. Egy-két jó szó, kis vigasztalás megnyugtatója őket

Egyik padon ismerős arcra világlt a lámpám. Egyik csendőröm alszik ott. Éjjel után kerül szolgálatba, addig hadd pihenjen. Valami melegség fut végig rajtam. Érzem: ezek mellett nem fog baj érni soha.

Pont éjjel van. Az örök csendben kúsznak előre, hogy felváltsák társaikat. A konyha körül tolongás nélkül sorakoznak a nedves éjszakában őrtállott honvédek. A meleg kávéból jut mindenkinek.

Másnap reggel, mikor együtt esszük a vajaskenyeret a német őrnaggyal, az egész tegnapi esemény csak egy rossz emlék.

A sebesültek elveszettnek hitt vagy elkallódott csomagjai is mind megkerülnek. Hajnaltól délig derék csendőreim, az egész szerelvényt átkutatva előkerítették a hiányzó dolgokat s büszkén jelentették: a sebesültek podgyászai benn vannak, kinek-kinek a fülkéjében.

Aki látott már zsúfolt vonatot, az tudja csak, milyen fárasztó munka lehetett: az átrakodásnál szanaszéjjel dobált s egymás hegyére rakott magyar-német csomagokból (melyekkel senki sem törődött, hiszen gazdáikat is úgy kellett feltenni a vonatra) kiválasztani 24 sebesültét, s beszállítani oda, ahol tulajdonosa tehetetlenül, bekötözve feküdt.

Vonatunk gyönyörű napsütésben, 16 órai késéssel futott be rendeltetési helyére.

Ottani csendőreink már aggódva vártak az állomáson s nagy volt az öröm, hogy sértetlenül megúsztuk a bajt.

nemes Kacs Kovics Balázs
tábori csendőr százados

EMCÉKEZZÜNK!

Köntös Sándor dékánfalvai őrsbeli csendőr Bukovinában, Lucsina mellett az oroszokkal 1915 január 15-én vívott harcban eltűnt.

Nagy Vendel 2. oszt. őrmester, a kackói őrs parancsnoka, 1917 január 21-én, Csatány határában, Billinger József népfelkelővel együtt járőrszolgálat közben a Szamosba fulladt.

Boros Gábor guraapilori őrsbeli csendőr, a Lunka Berhina-havason katonaszökevényekkel vívott tüzharcban, 1915 január 23-án elesett.

Pintér Gusztáv vasvári őrsbeli csendőrt 1903 január 24-én, a Rába hídján egy vonat szolgálat közben elgázolta.

Blaszanik András 1. oszt. őrmestert, a kisszállási őrs parancsnokát, egy katonaszökevény, kit el akart fogni a jánoshalmi határban 1918 január 24-én agyonlőtte.

Odri Sándor kerékteleki őrsbeli 3. oszt. tiszthelyettes, orvvadászok üldözése közben, 1922 január 25-én, Tárkány határában jégen elesett, agyrázkódást kapott és megfagyott.

Hajdu Sándor szásztrégeni őrsbeli alőrmester, a harctéren szerzett betegségében, Romániában, Vida községben, 1918 január 26-án meghalt.

Rézinger József jánosházai őrsbeli csendőr, az orosz harctéren szerzett járványos betegségben, 1916 január 31-én Kovelben meghalt.

KATONAI ISMERETEK

Ködvető

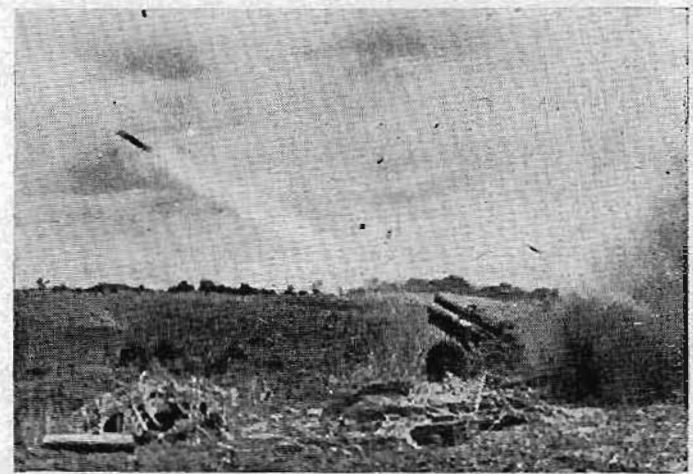
Az újabb és félelmetes hatású német fegyverek egyike a ködvető.

A ködvetők eredetileg a tíz-és fél centiméteres gránátvetőkhöz hasonlítottak, hatótávolságuk alig 1000 méter volt. A mesterséges köddel a tüzérségi tűz hatását akarták időben kibővíteni. Mert míg a becsapódáskor robbanó tüzérségi lövedékek azonnal kifejlik hatásukat, addig a ködvetők ködlövedékeiből fejlődő mesterséges köd nagy területet hosszabb időre „megvakít”. Ha a szél a ködöt tovább fújja, akkor a ködvetők lőtávolsága is megnagyobbodik.

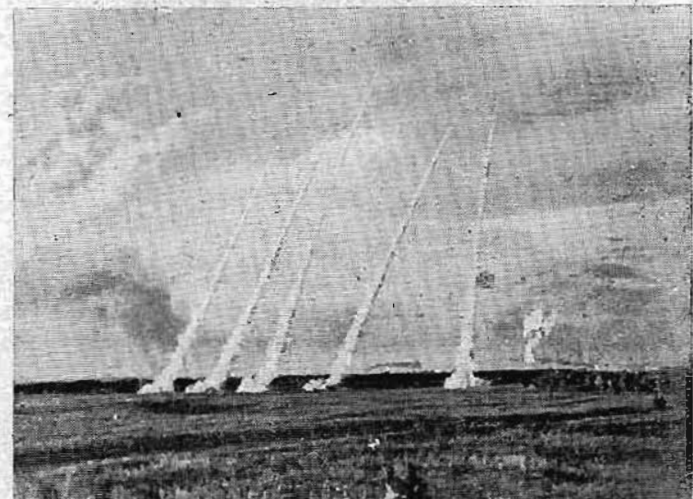
A ködben „megvakulnak” az ellenség figyelői, nem tudják sem a saját lövegeik és fegyvereik tüzét irányítani, sem a ködöt lövő csapat mozdulatait megfigyelni.

A ködvetés erősen függ az időjárástól.

Az új ködvető a ködlövedékkel egyidejűleg robbanó lövedékeket is lő. Lövedékei tulajdonképpen rakéta lövedékek, melyeket aránylag könnyű és rövid csövű fegyverből lőnek ki. A ködvető hat-tíz csövű. Nem ad le pontos tüzet, hanem nagy területet szór be és pedig ugyanazon időpontban köddel és robbanó gránátokkal. Az egyszerre becsapódó lövedékek légnyomása nagy területen hat. Erkölcsei hatása is

Tüzel a ködvető.

A Ködlövedékek útja.

igen nagy ennek az új fegyvernek, a rakétalövedékek hosszú tűzcsovéja és a vijjogó hangja félelmetes hatást kelt. Talán ezért is nevezik a németek „Stuka zu Fuss”-nak, azaz földi-zuhanóbombázónak.

A ködvetőket gépesítették s így könnyen tudják helyüket változtatni.

Az olcsón és könnyen előállítható ködvető úgyszólván állandóan működtethető s a keleti arcvonalon nagy sikerrel is alkalmazzák a németek az orosz tömegékkal szemben.

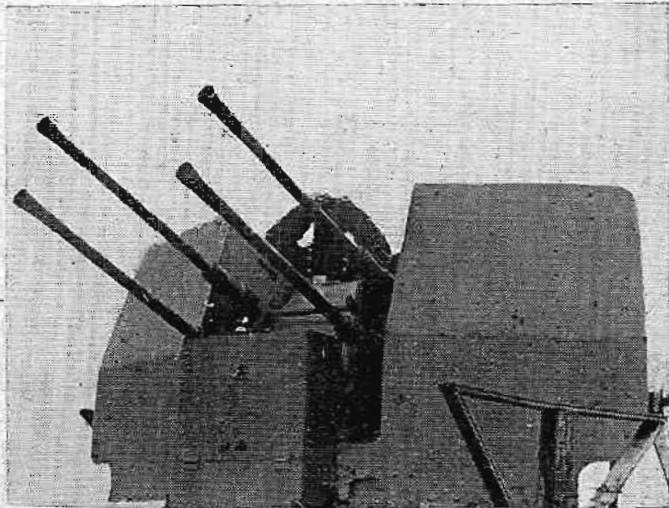
A négyes iker-géppágyú.

A négy csőből álló iker-géppágyú földi és légi célok ellen egyaránt kiválóan alkalmazható.

A csövek 20—37 milliméter átmérőjűek és legtöbbször terepjáró aljazatra szereltek, hogy bármely terepen követni tudják a csapatot.

Az iker-géppágyúnak rendszerint homlokpáncélzata van, amely gyalogsági lövedékek ellen megbízható védelmet nyújt. Páncélgránátjait földi célok, míg érzékeny gyújtós robbanó lövedékeit légi célok ellen alkalmazzák. A hatás megfigyelésére e lövedékek közé nyomjelzőt is kevernek.

A húszmilliméteres géppágyú percenként 200, a harmincmilliméteres percenként 120 lövést ad le. Az „iker” alkalmazás megnégyszerezeti a géppágyú lövedékének hatását, ami egészen rendkívüli értéket ad a fegyvernek.

Négycsövű iker-géppágyú.

Az úszó-gépkocsi.

Valamennyi hadszíntéren kitűnően bevált a legnehezebb körülmények között is ez az újfajta német járómű.

Az úszó-gépkocsi.

Felső képünk a folyón való átkelés előtt mutatja. A hátsó katona a vízi propeller-csavarját készül megindítani.

Alsó képünkön az úszó-gépkocsi teljes sebességgel szeli át a folyót.

A páncél-Zeppelin.

Páncél-Zeppelinnek nevezik a keleti arcvonalon küzdő németek a képen látható motoros páncélcocsit,

A páncél-Zeppelin.

amely sok nehéz fegyverével és forgatható páncélkúpolás lövegével féltelmetes ellenfele a vasútvonal közelében fel-felbukkanó partizánoknak.

Vasútbiztosító feladatokon kívül helyi ellenállások gyors letörésére, felderítésére és a saját csapatok támogatására is kiválóan alkalmas ez a saját motorjával hajtott könnyű páncélvonat.

Panje-fogat.

Oroszországban közismerten rosszak az útviszonyok. Gyakran egyáltalán nincs épített út. Amikor leesik a hó, jóformán egyedül szánal lehet közlekedni ezeken az úttalan vidékeken. Az orosz paraszt-szánkó, a panje szélestalpú, egyszerű szerkezetű, fából készült alkotmány, mely igen jól megteveli az öles hóban. Az igénytelen, rosszul táplált, de szívós kis orosz lovak hóban, fagyban, jeges vízben, napokon át húzzák kitarítóan a megterhelt szánt.

A hadműveleti területen sem nélkülözhetik a panje-fogatót. Ezeket a szánokat is beállítják az utánpótlás szolgálatába, ezeken szállítják a sebesülteket, csapatokat, nehéz fegyvereket, még a páncéltörő ágyúkat is.

Hótakarítás.

A végtelen orosz hómézőket gyakran méteres hó borítja és hófúvásokban nem ritkák a több méter magas hótorlaszok. Az utánpótlásnak azonban működni kell! Ezért a hó eltakarítása már az első havazásnál megkezdődik, mert az összefagyott, egyre vastagodó hórétegek eltakarítása csaknem leküzdhetetlen akadályt jelent.

Tíz centiméterig a havat „lejárattják“. Szánok, kocsik, gépkocsik, sícsapatok többször végigmennek az úton, hogy a havat elfűntessék.

A hóban elakadt gépkocsi.

Negyven centiméteres magasságig hőkéket használnak a hó eltakarítására. A fémhegyű, ékalakú alkotmányú lovak húzzák. Minden kilométeren szakasz erejű „hótakarító“ osztag áll, amely 3—4 ekével, 8—10 lóval, kb. egy óra alatt a kilométeres útrészen 2 méter szélességben szabaddá teszi az utat.

Hótalpak.

A keleti hadszíntéren, ahol kilométerekre nem lehet utat találni és a hó megnehezíti, de gyakran teljesen lehetetlenné is teszi a gyalog-közlekedést: a harcosok hótalpakot is használnak. Nagy előnye ennek, hogy a sieléshez nem értő ember is könnyen boldogul vele, mert lehetővé teszi az aránylag könnyű és gyors mozgást. Felerősítésük egyszerű csatokkal, vagy zsineggel történik.

Pihenő panje-fogatok az égő falu szélén.

Hótalpas katoná.

Lánctalpas motorkerékpár.

Nehéz terepen, különösen mocsaras vidéken, nagy sárban, homokban, hóban igen jó szolgálatot tesz a lánctalpas motorkerékpár, a német ellátó- és

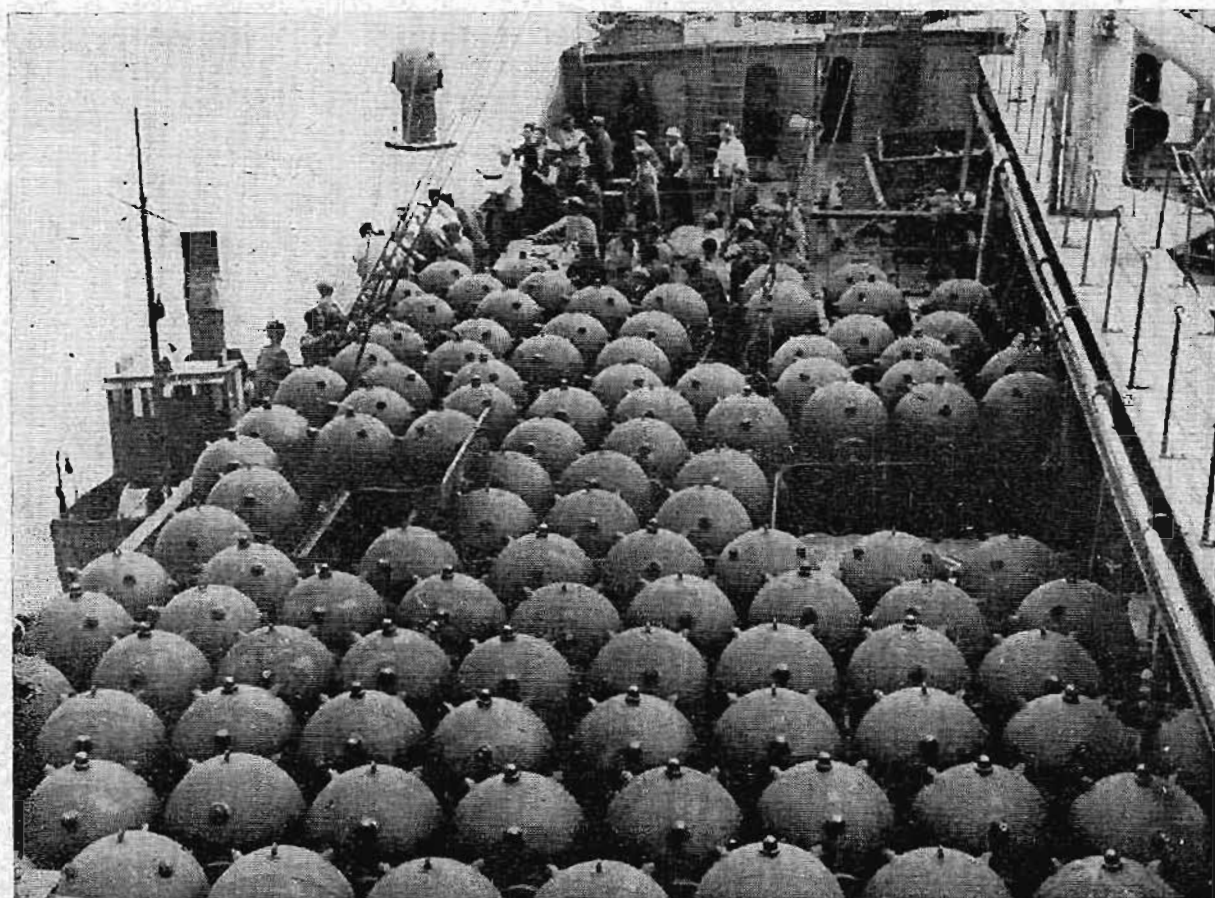

Lánctalpas motorkerékpáros járőr egy orosz „úton“.

utánszállítószolgálat új járműve. Mint kis vontató, olyan szerkesztésű, hogy szélesen kapaszkodhat a talajon s aránylag nagy terhet tud a besüppedés veszélye nélkül továbbítani. Kezelését a motorkerékpárhoz értő ember percekben belül elsajátíthatja.

Tengeri akna-zár.

Az Európát övező tengereket és a fontosabb kikötőbejáratokat a német haditengerészet csaknem mindenütt elaknasítja. Ezek a tengeri aknák súlyo

Tengeri aknaszállítmány egy hajón.

károkat okoznak az ellenséges hajóegységeknek és biztosítják a kikötőket megrohanások ellen.

Képünk azt mutatja, amint az egyik görögországi hadikikötőbe megérkezik az új, német tengeri aknazsállítmány, amelyet a nem éppen veszélytelen út után kirak a legénysége. Így készül a tengeri aknazár az egyik visszafoglalt görög sziget köré.

A párszáz kilogramm robbanóanyagot tartalmazó aknákon jól láthatók azok a kiemelkedő kis ólomrudak, amelyekben — kis üvegbe zárva — maró-sav van. Ha az ellenséges hajó az aknáknak ütközik, a kis ólomrudat letöri, a benne lévő üveg is eltörik s a sav egy elemre folyik, miáltal órom fejlődik. Ez elektromos úton robbantja az akna robbanótöltetét.

PORTYÁZÁS

A leventeoktatók új elnevezést kaptak: leventetisztek. Vannak postatisztek, vasúti tiszték, általában a tisztséget viselő embert tisztnek mondják, a leventetiszt mégis másként hangzik. Mindenesetre közelebb van a katonához, mint a civilhez, azaz voltaképpen nem is más, mint katona. A leventék is katonák, mert testi és erkölcsi nevelésük párhuzamosan halad a honvédség kiképző munkájával.

A katona és civil között nagyon régen nem volt semmi különbség, a nemzet minden férjembere katona volt anélkül, hogy ehhez egyenruhás megkülönböztetés kellett volna. Történelmünk viszontagságos menetében aztán voltak időszakok, amikor a katona és civil nagyon messze estek egymástól, különösen amikor a magyar katonának idegen érdekért kellett harcolnia. Csak az volt katona, aki beállott zsoldosnak vagy akit úgy fogtak meg és öltöztettek mundaiba. Csupa kalandvágó, vagy hopponvett legény sorakozott a zászlók alá. Ezek azután mulattak egyet a kocsmában, majd elmentek messze földekre, a többi legény pedig csak akkor neszelt fel rá, hogy egyáltalán katonák is vannak a világon, amikor megint csalogatni, meg fogdosni kezdték őket. Később, amikor a sorozást meghonosították, minden épkézláb legény leszolgálta a katonaidéjét s kezdett megint kialakulni mélyebb katonás szellem. Aki volt katona, büszke volt rá, aki nem volt, az röstelkedett, de máskülönben a katonai és polgári társadalom még mindig külön utakon járt s ha nagyrítván találkozott a kettő, abból vagy lakodalom, vagy verekedés lett. Ennél több kapcsolat a kettő között alig akadt egészen az első világháborúig, amikor a nemzet megtanulta, hogy nincs külön katona és külön civil, hanem csak fegyverforgató magyar férfiak vannak, akik kiállanak a gátra, ha kell, de ez csak Trianonig tartott. A katonatudat akkor kialudt a nemzet lelkében s csak hosszú évek után kezdett megint ébredezni.

Ebben nagy szerepe volt a leventemozgalomnak, pedig sokan nézték akkor ezt a kezdeményezést részint hitetlenkedve, némelyek pedig talán egy kis szánakozással is, mint valami hiábavaló erőlködést.

Régi jó járőrvezetőink tudnának ezekről az évekről sokat mesélni. Mennyi éjszakát, mennyi

kilométert talpaltak, szedték össze az elfásult sutytyókat, legényeket és kísérték be őket leventegyakorlatra. A vezetés tisztában volt vele, hogy ez nem egészen csendőr-feladat, de csinálni kellett. Azt mondhatjuk, hogy nélkülünk a leventeügy a kezdet nehézségein botlott volna el, vagy legalábbis sokkal lassúbb ütemben bontakozott volna ki, mint ahogy történt.

Külföldi hadseregekben is látjuk, mit jelent a fiatalság katonás nevelése. Egyik országban így, másikban úgy, hátunk leventének hívják ezt. Az a legelsőrendű célja ennek, hogy a katona és nemkatona között megvastagodott és szándékosan megvastagított falat vékonyabbá tegye és le is döntse.

Minden épkézláb ember katona ebben az országban is úgy, mint másutt. Ezt kell a nemzetnek mindenekelőtt megtanulnia, ha erőt akar a karjába. Katona és civil között ne legyen más különbség, mint a ruha. Gondolkodásban a kettőnek össze kell forrnia annyira, hogy ne is legyen kettő a kettő, hanem egy test és egy lélek.

Ennek a célnak egyik főforrása és mozgatója a leventetábor. Nem aféle üres szórakozás, vagy éppen gyerek-katonásdi ez, mint aminek még ma is sokan nézik, hanem részint a fiatalság komoly katonai előkészítése, részint pedig a katona-polgár különbséget és távolságot, ezt a jégfalat olvasztató nemzeti erőforrás.

Szeretni és támogatni kell a leventéket ott és abban, ahol és amiben tudjuk. Katonacsemetek ők s a csemetéből csak gondozással lesz erős fa.

Szép dolog a figyelem, jólesik a névnapra hozott kölnivíz, de azért azt is csak módjával! Ha a kölnivíz és más ajándék mellett elrongyolódik a gyerek harisnyája s nincs miből másikat venni, akkor a kölni megkeseredik.

Kényes jószág a figyelem, nagyon finom hangszer s vonója nem a százasként kezdődik. Kifejezett ajándéknak ne pénzben mérjük az értékét, mert drága ajándék is lehet közömbös hatású, viszont a filléres figyelem is hozhat szíves örömet. Az ajándékozásnak nem annyira a pénztárca a sikerforrása, mint inkább egy kis lélektan. A lelke mélyéig átsmernünk kell azt, akinek örömet akarunk szerezni; a többi már csak egy kis fejtörés, megünnepelés dolga. Többnyire ez is alig kell, mert maga a figyelem már eléri a kellő hatást.

És különösen kerülni kell a figyelemben a nem egészen tiszta forrást. Ha a tolvaj azért lop, hogy az úgynevezett menyasszonyának bundát vásároljon, az is figyelem, de ép erkölcsi érzékű ember nem kér belőle. A figyelem csak kristálytiszt forrásból fakadva igazán figyelem. Számítatlan lehetőség kínálkozik az életben olyan figyelmességre, aminek nem ilyen a forrása.

Egy férfi például rendszeresen abból a pénzből vásárol a feleségének névnapi és hasonló buktákat, amit a koldusok megtakarít. Az előszobában persely van s ha koldus csenget (mert azért manapság is csak becsenget), a férfi elzavarja a koldust s az így megtakarított filléreket beteszi a perselybe. Állítólag úgy meg tud nőni ez a figyelemkassza, hogy néha pezsgő is durran belőle.

Csodálkozunk, hogy nem emelyeg tőle a gyomrunk s az ilyen kölni illatában nem érzik meg a koldusszagot.

Számtalan ilyen apró aljasság van az emberi természetben, ezek a paradicsom dudváit lehetnek s az első emberpár kapkodásában hozott, amit tudott, hát ilyeneket is hozott. Az ilyen hitványságokkal ne kössünk alkat, akárhogy is incselkedik az ördög. Ha eggyel megalkuszunk, jön a többi kárörvendő vigyorgással a jussáért, ők is szerződést akarnak s a dolog ára mindig egy kis darabka önbecsülés meg lelkiismeret. Az ilyen eldudvásodott ember bizonyára kívülmarad mindig a lopás határán, de ha néha jól belenéz önmagába, gyorsan elkapja a tekintetét, mert nem szépet lát.

És mások is meglátják. Ezért van az, hogy egyik-másik ember soha nem talál igazi baráttra. Mindenki kerüli a komisz kis dudváit miatt.

Sokat olvasunk mostanában a búzakötvényről. Az a célja, hogy megmozgassa és jó útra terelje a bujkáló, meg menekülő, spekuláló pénzt. Szakismertetést adni nem a mi dolgunk, aki érdeklődik, meg tudhatja a részleteket bármelyik pénzügyintézetben, mi csak örülni akarunk itt egy kicsit, hogy a búza becsülete ennyire megnőtt.

Mindig szerettük és mindig szeressük is a búzát. Akkor is, ha kicsi az ára, akkor is, ha nagy. Nekünk a búza meg az élet egy. Tudjuk, hogy a kertgazdálkodás mostanában nagyokat lép előre, de azért a magyar föld első lakója még sokáig a búza marad. Ez a fundamentum s aki erre csinál kötést, azt baj nem érheti. De az első kötés ne pénzben legyen, hanem szívben és lélekben.

Két ember rosszul lett az utcán s véletlenségből ugyanarra a padra kuporodtak le. Mind a kettő meghalt ott a padon, mindkettő szívroham miatt s talán egy pillanatban.

Az egyik gyáros volt, a másik a gyárának egy kis alkalmazottja. Talán alig, talán jól ismerték egymást, ami egyremegy. Emberek voltak, a maga sorsa keretében mindkettő küzdött, aztán mindkettő meghalt. Ennyi az egész. Szerepét bizonyára mindkettő a legjobban töltötte be, dolgoztak rogyásig és szépen leültek egymás mellé a padra.

Mindenki odajut egyszer és mégsem tanul ebből az ember gyökeresen soha. Úgy irigykedünk és marakodunk, mintha örökké élénk. Kétségbeesünk és felindulunk naponta száz semmiség miatt. Krajcáros előnyökért rátaposunk másnak akár a szívére is.

Érthetetlen és nem is hisszük, hogy ez az ember végső lényege és formája. Nemesebb lesz ez sokkal. Gondolkodó és jószándékú emberek miért ne mennének valamicskét elébe ennek az elkerülhetetlen általános nemesedésnek? Tiszta, nyugodt családi élet, senki sorsát nem gáncsoló hibátlan lelkiismeret, a marakodások okos elkerülése, a vállalt feladatok becsületes elvégzése, az önérzet és nagyra- vágyás helyes elkülönítése, meg még néhány ilyen egyszerű vonás, mondjuk szokásnak és akkor annak idején nyugodtan oda lehet vinni a padhoz a fáradt szívet. Hadd legyen az utolsó dobban hangja is ezüstös csengésű, tiszta.

A nyomozókulcs „lakói“.

Írta: HUSZÁR JÁNOS csendőr (Osgyán).

Január havában történt. Egyik napon a kora reggeli órákban kerékpáros küldönc jelent meg a tornaljai örsön és jelentette, hogy Gömörfüge községben Remete* Károly gömörfügei lakos, kovácssegéd, pisztollyal fejbeltette magát és meghalt. Örsparancsnokom járőrvezetőként engem vezényelt ki az ügy nyomozására.

Megállapítottam, hogy Remete az öngyilkosságát szerelmi bánatában követte el.

Az elhaltnál talált iratokból kitűnt, hogy Abádszalókon született, oda illetőségű és Gömörfüge községben csak a Felvidék visszacsatolása óta dolgozott mint kovácssegéd. Munkaadója elmondta, hogy a néhai hozzátartozói szintén Abádszalók községben laktak, azért intézkedtem azok értesítéséről.

Az elhalt iratai között volt egy keresztlevél is, amelyben atyja néhai Remete Imrének volt beírva. Ezt az iratot magamhoz vettem és a kir. ügyészségnek tett jelentésemhez csatoltam.

Egy hét eltelte után, mikor újra Gömörfüge községben voltam szolgálatban, érdeklődtem, hogy az elhalt temetésén kik jelentek meg a hozzátartozói közül. Többen azt állították, hogy az apja is ott volt. Eszembe jutott, hogy az elhaltnál talált keresztlevélben az apja néhainak volt beírva. Ezt közöltem is azok egyikével, akik résztvettek a temetésen, de az azt felelte, hogy vagy a bejegyzés lehetett téves, vagy pedig mi olvashattuk tévesen, mert csakis az elhalt apja lehetett, aki a temetésen sírás közben felkiáltott: „Miért tettél ilyet, kedves gyermekem.“

Ez a különös ellentét a keresztlevél adata és a tanu vallomása között — nem hagyott nyugtot. A pihenőre érve, elővettem a Nyomozókulcsot, melyben találtam egy Remete Imre nevű, 1883. évi születésű fogolyszökevényt, akinek körözését még 1923 évben elrendelték. A pihenő eltelte után megtudtam azt is, hogy az az egyén, akiben Remete Károly temetésén annak atyját ismerték fel, úgy 60 év kőrüli lehetett, életkora tehát megegyezett a Nyomozókulcsban körözött Remete Imrével.

Megállapításaimat jelentettem örsparancsnokomnak. Parancsot adott, hogy keressem meg az abádszalóki örsparancsnokságot írásban, közölje, vajjon életben van-e még az öngyilkos Remete Károly apj. Annak megállapítását is kértem, hogy vajjon ne azonos-e az elhalt atyja a Nyomozókulcsban körözött Remete Imrével.

Pár nap eltelte után az abádszalóki örsparancsnokságtól megjött a válasz. Közölték, hogy Remete Imre nem halt meg. 1921-ben Abádszalók községben az ottani lelkész lakására éjnek idején álarcsan, puskával és rohamkéssel felszerelve, rabl szándékból bement s az akkor éppen ott tartózkántorral került szembe, aki rávetette magát. Du kodni kezdtek. A lelkész kiszaladt az udvarra segítségért, mialatt Remete a kántort a rohamkéssel szeszúrkálta és elmenekült. Dulakodás közben kántor letépte az álarcot támadójáról és felismeré gy még azon éjszaka elfogta az abádszalóki járőre.

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Remetét rablás büntetének kísérletéért 11 évi fegyházbüntetésre ítélte a szolnoki kir. törvényszék, de onnan 1923. év nyarán megszökött. Közölte az őr az is, hogy nevezett balkezének kisujját gyermekkorában egy számár tövéből leharapta.

Míg az abádszalóki őr válasza megérkezett, bizalmasan megtudtam, hogy az öngyilkos Remete Károly Gömörfüge községben való tartózkodása alatt Balogtamási községbe szokott ellátogatni Betti néni nevű rokonához, aki egy 60 év körüli férfival él vadházasságban. Megtudtam azt is, hogy Betti néni szintén ott volt a temetésen és egy bizalmi egyénem úgy emlékezett, hogy az az ember, kiből az elhalt atyját ismerték fel, Betti nénivel együtt jött és jóval hamarabb megérkezett a temetésre, mint az abádszalóki hozzátartozók. Tehát minden gyanú arra mutatott, hogy az általunk keresett Remete Imre azonos Betti néni vadházastársával, aki Balogtamási községben lakik. Ezeket mind jelentettem őrsparancsnokomnak.

1943 február 5-én, a kora reggeli órákban őrsparancsnokom, Szabó István csendőrrel szolgálatba indított a körözött Remete Imre elfogására. Balogtamási község előjáróságától megtudtam, hogy a fent említett Betti nénivel egy Kovács János nevű, kb. 60 év körüli férfi él vadházasságban. Az elhalt Remete Károly valóban hozzájuk járt Gömörfüge községből, de hogy milyen rokonság fűzte őket össze, azt senkisé tudta.

Abban az időben az általunk keresett Remete Imre (a balogtamásiak szerint Kovács bácsi) mint favágó, az erdőn dolgozott. Két bizalmi egyénnel kimentünk munkahelyére, ahol igazolásra szólítottam fel. Előadta, hogy Balogtamási község valamennyi lakosa bizonyítja, hogy ő Kovács János, de keresztlevelével és katonakönyvével is igazolni tudja ezt. Az a néhány rövid kézmozdulat, mellyel szavait kísérte, elegendő volt arra, hogy észrevegyem: a balkezéről hiányzik a kisujja. Minden további gondolkodás nélkül kijelentettem az elfogását és tudomására hoztam ennek okát. Tiltakozott és egyre azt dünnyögte, hogyan lehet ártatlant elfogni, hiszen mindenki igazolja, hogy ő Kovács János. Mikor aztán megmondtam neki, tudomásom van arról is, hogy a balkezének kisujját még gyermekkorában egy számár harapta le, nem talált cáfolatot, hanem elsápadva halokan azt felelte: „A bűnösöknek bűnhődniük kell.”

Elmondta, hogy amikor a szolnoki törvényszéktől megszökött, az akkori Csehszlovákiába ment át, ahol Gömör megyében, Runya községben telepedett le és a református lelkészhez állt be kocsisnak. A környéken hamarosan ismeretséget szerzett. Megtudta, hogy Méhi községben 1883. évben született egy Kovács János nevű egyén, aki még a múlt világháború előtt kivándorolt Amerikába és azóta ott tartózkodik. Elhatározta, hogy annak a keresztlevelét kiváltja a méhi-i plébánián, azzal az ürüggyel, hogy az neki rokona és őt bizta meg, hogy állampolgársági ügyben szerezze be számára a keresztlevelét. Ez a terve teljes sikerrel járt. A keresztlevelet megkapta. Attól az időtől elfogásáig Kovács Jánosként szerepelt és a keresztlevellel igazolta magát mindenütt.

A felvilágosítás visszacsatolása után az 1940. évben történt népszámlálás alkalmával is, ami már Balogtamási községben érte — mint Kovács Jánost vették

nyilvántartásba s így 1941. év tavaszán, a szécsényi honvéd hadkiegészítő parancsnokságtól kapott egy katonakönyvet, mely Kovács János névre szólt. Ez aztán még jobban homályba burkolta régi nevét.

Nevezettet a rimaszombati kir. törvényszéknek adtuk át, ahol húsz év után megkezdte a még hátra levő büntetésének letöltését.

Láthatjuk ebből a nem mindennapi esetből, hogy a Nyomozókulcs felhasználásával akár húsz éve körözött bűnöst is kézrekeríthetünk, ha éber figyelemmel és gondolkozva teljesítjük szolgálatunkat. De láthatjuk azt is, hogy ha nem forgatjuk sokat a Nyomozókulcsot, húsz évig is benne maradnak még azok a nevek is, amelyek viselői ott élnek szemünk láttára.

Intő példa ez az eset arra is, hogy az okmányokat és igazolványokat mindig különös gondossággal vizsgálja át a csendőr. Teljesen szabályosan kiállított okmányoknál is gondoljon csalásra, ha egyébként gyanús körülmények szólnak emellett. Láttuk, hogy miként jutott Remete Imre más részére kiváltott keresztlevelével alapján katonakönyvhöz.

CSENDŐR-LEKSZIKON

1. Kérdés. *Hogyan lehet a családi eseteket a polgári peres útra tartozó ügyektől megkülönböztetni?*

Válasz. A büntetőper és a polgári per határvonalainak ismertetését megtaláljuk a Pinczés-Btk. (1940. évi kiadás) 876. oldalán. Erről a kérdésről mi is közöltünk már közleményeket. Ezért most a kérdés elméleti fejtegetése helyett rövid, könnyen megjegyezhető betűrendes gyakorlati útmutatást adunk arra, hogyan kell az olyan családi esetekben eljárni, amikor a tényállásnak polgári peres útra tartozása is lehetségesnek látszik. Ajánljuk olvasóinknak, különösen a járőrvezetőknek: jegyezzék elő ezt a válaszunkat a Btk. (1940. évi kiadás) 808. oldalán a magánjogi csalárról adott magyarázat 18. pontjához, az őrsparancsnokok pedig olvassák fel akkor, amikor a csalást oktatják.

Adásvétel nem csalás, ha szabad megegyezés alapján történt és ha mindkét félnek módjában állott az ügyletet a maga szempontjából megfontolnia. Egymagában az a körülmény, hogy a vevő vagy az eladó rossz vásárt csinált és azt megbánta, az ügyletet nem teszi büntethetővé. Ellenben csalás az, ha az eladó a nem szakértő vevőt az árú minősége tekintetében megtévesztette és azt vele jelentősen túlfizettette. Ha a vevő szakértő, csalás nincsen. Állatok adásvételénél szavatossági hibák mesterséges leplezése vagy időleges eltüntetése: csalás. Ittas emberrel reá nézve hátrányos okirat aláírása polgári peres útra tartozik. Ékszer-, nemesfém — vagy drágakőutáznak valódiéként való eladása: csalás.

Adománygyűjtést csalásnak kell minősíteni, ha hamis célra, hamis ürüggyel vagy hamis, illetőleg meghamisított gyűjtőívvel történnék, tekintet nélkül arra, hogy a gyanúsítottak egyébként van-e gyűjtési engedélye vagy nincsen. Személyes alamizsnának engedély nélkül való egyszerű koldulása kihágás. Hiteles gyűjtőívvel közcélra történő gyűjtés esetén adományoknak a gyűjtőívbe be nem jegyeztetése sikkasztás.

Áruhamisítás, ha abból a célból történik, hogy a gyanúsított silány minőségű árut jóminőségűként magasabb áron adhasson el s ezáltal magának anyagi hasznot, a vevőknek pedig anyagi kárt okozzon: csalás. (Élelmiszernek a közegészségre káros módon való meghamisítása a Btk. 314. §-ába ütköző vétség is.)

Előleg felvétele akkor kell csalásnak minősíteni, ha a gyanúsított az előleget már eleve azzal a szándékkal vette fel, hogy az azzal járó kötelezettséget nem fogja teljesíteni. Pl. ha valamilyen áruért vett fel előleget, a cselekménye csak akkor csalás, ha már akkor tudta, hogy az illető árut nem fogja szállítani. A megrendeltnél silányabb minőségű áru szállítása miatt tett panaszt írásban kell kérni és a nyomozás megindítása előtt a kir. ügyészséghez fel kell terjeszteni. Nem csalás a cselekmény, ha a gyanúsított beígazolja, hogy a szállítás komoly szándékában volt, de azt önhibáján kívül nem tudta teljesíteni. A megkötött jogügylettől való egyszerű elállás (az ú. n. megmondolás) büntetői szándék nélkül: polgári peres útra tartozik.

Fondorlat alatt másnak **körmönfont** rászédését értjük. Az egyszerű hazugság még nem fondorlat; csak akkor válik fondorlattá, ha a hazugságot a gyanúsított a sértett előtt nem csak állítja, hanem valamivel (tanuval, tettetésszel, írásos bizonyítékkal stb.) bizonyítja is. Mindig fondorlatot kell megállapítani akkor, ha a gyanúsított magát a csalás elkövetése végett bizonyítás vagy igazolás nélkül is, hatósági személynek állítja. Álnéven telefonálás jogtalan vagyoni haszon szerzése végett: csalás vagy zsarolás.

Gyengeelméjű, elmebeteg vagy kiskorú egyén bármilyen rászédését, ha azzal neki vagyoni kárt okoztak, csalásnak kell minősíteni. (Magánindítvány!)

Hamiskártyázás mindig csalás.

Hamis mérleg vagy súly használata a vevő vagy az eladó megkárosítása céljából: csalás. (Igyekezni kell bizonyítani, hogy a gyanúsított mióta használja a hamis mérleget vagy súlyt és a napi forgalmát figyelembe véve azzal magának kb. mennyi hasznot és másnak mennyi kárt okozott.) Hitelesítetlen mérleg vagy súly használata, ha egyébként helyesen mérnek, nem csalás, hanem az 1907: V. t.-c. 32. §. b) alpontjába ütköző vétség.

Hamis pénz készítésének ürügyével pénznek vagy dolognak kicsalása: csalás.

Hamis üzenet közvetítésével pénznek vagy egyéb dolognak jogosulatlan megszerzését mindig csalásnak kell minősíteni. (Pl. a csaló a család távollevő tagjának vagy hozzátartozójának megbízását színlelve, az annak szánt küldeményt kézbesítés végett átveszi és elutaladonítja.)

Haszonbérő és bérbeadó között felmerülő vitás ügyek rendszerint polgári peres útra tartoznak. A csendőrség csak a kir. ügyészség felhívására nyomozzon.

Használata idegen ingatlan vagy ingó dolognak jogtalanul: rendszerint nem csalás, hanem polgári peres útra tartozó ügy.

Hazugság egymagában még nem fondorlat. Mindenki-ben kell annyi óvatosságnak lenni, hogy annak, aki tőle pénzt vagy egyéb dolgot kér, az egyszerű állítását el ne higgye addig, amíg annak valósága felől meg nem győződik. Ha ellenben a gyanúsított a hazug állítását valamilyen módon (pl. tanuval vagy írással) bizonyította, a hazugságot már fondorlatnak kell tekinteni.

Házassági ígéret be nem váltása csak akkor büntetendő cselekmény (csalás), ha a gyanúsított a sértettől vagy annak hozzátartozójától a házasság kilátásba helyezésével jelentősebb pénzbeli vagy egyéb anyagi előnyt vagy juttatást (kölcson, előleget, befektetést stb.) kért vagy fogadott el. Házassági ígéret egyszerű be nem váltása a másik fél megkárosítása nélkül nem büntetendő. A jegyesség ideje alatt szokásos apróbb ajándéktárgyak elfogadása sem csalás, főleg, ha kölcsönös volt. A visszalépett fél által a jegyesség ideje alatt elfogyasztott étkezések vagy egyéb ellátás árát a megkárosított fél polgári peres úton követelheti. Ellenben csalás miatt kell feljelentést tenni, ha bizonyítható, hogy a gyanúsított a házasságot egyáltalán nem szándékozott megkötöni (pl. másnak is házassági ígéretet tett), esetleg meg sem köthette (pl. mert nős volt), hanem a szándéka egyenesen arra irányult, hogy a házassági ígérettel magának anyagi előnyt szerezzen, a másik felet pedig megkárosítsa. Az anyagi előny abból is állhatott, hogy a gyanúsított magát

a másik féllel vagy annak hozzátartozóival bizonyos időn át ingyen eltartatta.

Hitelbe vagy részletfizetésre vásárlás akkor sem csalás, ha a vevő a vásárolt árut nem fizeti meg vagy a kiadott részletfizetéseket nem teljesíti. Az eladó a követelést csak polgári peres úton érvényesítheti. Ellenben csalás a cselekmény, ha a vásárlás vagy megrendelés álnéven vagy másnak neve alatt történik, vagy ha a nem hitelképes vevő a hitelképességét nem csak egyszerűen állítja, hanem tanuval vagy írásos bizonyítékkal bizonyítja és ezáltal az eladót tévedésbe ejti. Hamis foglalkozás állítása a megrendelés vagy hitelbe vásárlás alkalmával szintén csalás, ha a vevő nem fizet.

Hitelezési csalást csak akkor lehet megállapítani, ha egy nem hitelképes egyén valamilyen (szándékos) tevékenységet fejt ki azért, hogy a hitelezőt az ő hitelképessége tekintetében tévedésbe ejtse és ezáltal magának tőle hittelt eszközölgjön ki. A hitelképesség egyszerű állítása még nem csalás; szükséges, hogy a gyanúsított a hitelképességét a hitelező előtt valamilyen hamis vagy hamisított bizonyítékkal bizonyítsa. Az a hitelező, aki a más egyszerű állítását minden bizonyíték nélkül elhiszi és annak könnyelműen kölcsönt nyújt, a maga veszélyére cselekszik s követelését csak polgári peres úton érvényesítheti. (A hitelezési csalás igen ritka bűncselekmény.)

Illetménynek jogtalanul vagy tudva ismételtén való felvétele vagy az államkincstárnak hamis bejelentéssel, illetőleg előírt bejelentés elmulasztásával való megkárosítása: csalás. (Pl. valaki a tévedésből kétszer kiutalt illetményt felveszi, vagy nem jelenti be, hogy a gyermeke után már nem illetékes családi pótlék, vagy elhallgatja olyan magánjövendelmét, amely az állami illetményekre befolyással van stb.)

Kölcsönügylet akkor sem csalás, ha a kölcsönvevő a kölcsönkért pénzt vagy dolgot határidőre nem fizeti vissza, vagy ha a kölcsönvevő dologért kevesebb vagy kisebb értékű dolgot ad vissza. Az, hogy a kölcsönt milyen célra kérte és hogy a kölcsönkapott pénzt vagy dolgot valóban arra fordította-e, amire kérte: mellékes. A kölcsönadónak a követelését polgári peres úton kell érvényesítenie. Ellenben csalás az, ha valaki álnév alatt, vagy jogtalanul a más nevében vagy megbízását színlelésével kér kölcsönt vagy ha a kölcsönkérő a kölcsöntnyújtót hamis tanuval vagy hamis írásos bizonyítékokkal bírta reá a kölcsön nyújtására.

Közhivatalnok, ha pénzt stb. fogad el olyan ügy elintézéséért, amelynek elintézése nem áll módjában, csalást követ el. Ha az elintézés módjában áll, akkor a cselekmény az 1942:X. t.-c.-be ütköző büntett vagy vétség. Közhivatalnok jelleg vagy hatósági megbízás színlelése és ezzel össze függően bármilyen címen pénz követelése vagy elfogadása: csalásnak és az 1942:X. t.-c.-be ütköző büntetett vagy vétségnek halmazata.

Kuruzslás, varázsolás, jövendőmondás, kártyavetés, rá olvasás stb., ha csak a szokásos csekély ellenszolgáltatásért történik, egyszerű vétség (1936:I. t.-c. 51. §.) vagy kihágás (Kbt. 79. §.). Ha azonban ezek valamelyikét a gyanúsított arra használja fel, hogy a sértettnek jelentősebb vagyoni kárt okozzon vagy ha tőle ilyen címen pénzt vagy dolgot kicsal, a cselekménye csalás.

Megrendeléseknél az ügynöknek a megrendelővelbe foglaltaktól eltérő, a vevőre előnyös szóbeli kikötéseit (ígéretéseit) csalásnak kell minősíteni, ha nyilvánvalóan volt a céljuk, hogy a megrendelőt megtévezzék és a megrendelés aláírására bírják. Főleg akkor kell ezt csalásnak minősíteni, ha a megrendelő egyszerű, könnyen rászédhető ember. A megrendelővel szövegében rendszerint bent van ugyan, hogy: „Szóbeli megállapodások érvénytelenek de ez a csalás megállapítását — ha a tényálladék elem egyébként megvan — nem gátolja. Megrendelővel a megállapodással ellentétes értelmű vagy nagyobb összegre szóló kitétele szintén csalás. Az is csalás, ha az ügynök jogosulatlanul hatósági megbízásra hivatkozik, vagy ha jogosulatlanul azt állítja, hogy az általa gyűjtött megrendelések jótékony célt vagy egyéb közérdeket szolgálják (A bizonyítás fontos, mert írásbeli vagy tanubizonyíték nélkül a gyanúsított ellen nem lehet vádat emelni.)

Menetjegyek (vasúti, hajó, villamos, autóbusz) felhasználása nem jogosult személy részéről akkor is csalás, ha

menetjegy a megtett útra egyébként érvényes. Nem jogosultnak az igénybevevőt csak akkor kell tekinteni, ha az általa igénybevett jeggyel már valaki utazott. Ha még senki sem utazott vele, az átruházása nem büntetendő cselekmény.

Menetlevél hamisítása és hamis menetlevéllel utazás: csalás és közokirathamisítás.

Munka nem teljesítése csak akkor csalás, ha a munkavállaló a munkára előleget vett fel annak ellenére, hogy már akkor tudta, hogy a vállalt munkát nem akarja vagy nem tudja teljesíteni (pl. mert nem ért hozzá, mert egyszerre többféle olyan munkát vállalt, amelynek egyidőben való teljesítése nem lehetséges, ha bizonyítható, hogy azt szándékában sem volt teljesíteni). Ha azonban a munkavállaló nem vett fel előleget, vagy felvett ugyan, de az elvállalt munka elvégzésére annak idején hajlandó és képes is volt s attól csak későbbi körülmények miatt állott el: annak később való megtagadása nem csalás, hanem polgári peres útra tartozó szerződésszegés vagy pedig munkaügyi kihágás. Munkavállalás ürügye alatt előleg felvétele és utána megszökés: csalás. Feldolgozás végett átvett anyag elidegenítése: sikkasztás.

Pénzbeszedés vagy más követelésének behajtása megbízás nélkül: csalás és sikkasztás halmazata.

Pincér, ha ittas vendégnek szándékosan több fogyasztást számít fel, mint amennyit az a valóságban fogyasztott, csalást követ el, de csak akkor, ha a vendég a jogtalanul követelt összeget kifizette. (A gyanúsított rendszerint tévedéssel mentegetőzik, ezért a szándékosság bizonyítása nélkül a feljelentés rendszerint eredménytelen.)

Szerződésszegés rendszerint polgári peres útra tartozik. Csak a kir. ügyészség felhívására kell nyomozni.

Szélhámosság nem külön bűncselekmény. Azt a büntetést nevezzük szélhámosnak, aki a csalást hosszabb időn át, rendszerint ugyanannak a fondorlatnak alkalmazásával sorozatosan és üzletszerűen űzi. Biztos fellépés, jó beszélőképesség, színészi tehetség és vakmerőség jellemzi őket s ez a titka az ideiglenes „sikereiknek” is. Előbb-utóbb mindenik rajtaveszt.

Szolgálatba állás megtagadása nem csalás, hanem esetleg munkaügyi kihágás akkor is, ha a gyanúsított a munkabérére előleget vett fel. Ellenben csalás, ha a munkavállaló már az előleg felvétele alkalmával tudta, hogy nem fog munkába állani (pl. ugyanarra az időre többször szegődött el, vagy az előleg felvétele után megszökött).

Társadalombiztosító intézmények (OTI, OTBA, MABI, CsERBA, ORBA) szolgáltatásainak (pl. kórházi vagy orvosi kezelésnek, gyógyszernek, táppénznek, segélynek stb.) más neve alatt való jogosulatlan igénybevétele: csalás. Az is csalás, ha valaki munkanélküliként van bejelentve, de dolgozik és táppénzt vesz fel. Betegség vagy munkaképtelenség szándékos előidézése vagy meghosszabbítása táppénz felvétele végett: csalás.

Vásári nyerészkedő játék (birbits, mariandli, tekejáték, „Itt a veres, ott a veres” stb.) kihágás, ha a nyereség vagy veszteség kizárólag a játékos kezűgyességétől függ. Ellenben csalás, ha a gyanúsított vagy gyanúsítottak — esetleg összeszabozva — olyan eljárást alkalmaznak, amely a nyereség esélyét mesterségesen csökkenti és egyesek kifosztására alkalmas.

Vendéglőben fogyasztás után nemfizetés csak akkor csalás, ha a vendég a fogyasztás előtt nem közölte, hogy nincsen pénze. Ha ezt előzetesen közölte és a vendéglős őt ennek ellenére kiszolgálta, csalás nem forog fenn. A vendéglősnek a vendéget a hitelezési csalás miatt a cselekmény elkövetése után mindjárt — mondjuk: egy héten belül — fel kell jelentenie; ha a feljelentés csak hosszabb idő, pl. hetek múlva történik, a cselekményt már nem igen lehet hitelezési csalásnak minősíteni, mert a hosszas várakozás azt bizonyítja, hogy a vendéglős a tartozást a vendégnek utólag önként hitelezte, annak kiegyenlítésére várt is, a megkésztett feljelentést pedig csak azért teszi, hogy az adóst megijesztve, őt tartozásának megfizetésére bírja, annál inkább, mert pl. a szeszes italokért keletkezett tartozást nem peresítheti.

Ha már a sértett feljelentéséből meg lehet állapítani, hogy az általa panaszolt cselekmény nem büntetendő, hanem polgári peres útra tartozik, ezt vele közölni kell azzal, hogy a csendőr a panaszról az illetékes kir. ügyész-

ségnek vagy járásbírósnak jelentést tesz ugyan, de az ügy ezen az úton nem nyerhet elintéztést, ezért a követelését polgári peres úton kell érvényesíteni. Ezzel kapcsolatosan fel kell őt világosítani, hogy azok a vagyoni jogi perek, amelyek tárgyának értéke 100 pengőt meg nem halad, a községi előjáróság, azok pedig, amelyek tárgyának értéke 3000 pengőt meg nem halad, a kir. járásbírósnak hatáskörébe tartoznak. Tekintet nélkül a per tárgyának értékére, a járásbírósnak hatáskörébe tartoznak a bérleti és hasznóbérleti viszonyból, a jogtalan birtokfoglalásból, szolgálati szerződésből, állatszavatosságból, törvénytelen gyermek el-tartásából és a különélő feleség ideiglenes tartására vonatkozó követelésből származó perek. A családi panaszokkal rendszerint kapcsolatos többi polgári per általában a kir. törvényszék hatáskörébe tartozik. A pert az alperes lakóhelye szerint illetékes kir. bíróságnál kell megindítani. Ha a per tárgyának értéke ezer pengőt meghalad, a félnek ügyvéddel kell magát képviselnie.

Ha a sértett panaszából nem lehet megállapítani, hogy a cselekmény büntetendő-e vagy sem, akkor a tényállás hiányzó részleteit nyomozással (a gyanúsított, esetleg a tanúk kikérdezése útján) meg kell állapítani. Ha a cselekmény büntetendő, akkor csalás (illetőleg az esetleg fennforogó egyéb bűncselekmény) miatt feljelentést kell tenni. Ha ellenben az ügy polgári peres útra tartozónak látszik, akkor arról az ügy tárgyának értékére való tekintet nélkül mindig a kir. ügyészségnek jelentést kell tenni. A jelentésben részletesen jelenteni kell, hogy a sértett mit panaszolt, esetleg, hogy az őrs a nyomozás során mit állapított meg, valamint azt is, hogy az őrs az ügyet polgári peres útra tartozónak véli, ezért a további nyomozást a kir. ügyészség esetleges felhívásáig abbahagyta, a panaszost pedig erről értesítette. A továbbiakban azután a kir. ügyészség felhívása szerint kell eljárni. Ha a kir. ügyészség nem ad felhívást, ez azt jelenti, hogy az őrs eljárását jóváhagyja.

Azért kell a polgári peres útra tartozónak minősített ügyről is a kir. ügyészségnek jelentést tenni, hogy ha az őrs a cselekmény minősítésében esetleg tévedett volna, azt a kir. ügyészség helyesbíthesse és a további eljárásra útmutatást adhasson, másodsor pedig azért, nehogy a panaszos az őrsöt meggyanúsíthassa, hogy az ügyben kegyelmeskedésből vagy éppen részrehajlásból nem nyomozott és nem tett feljelentést.

2. Kérdés. Egy hentes elhullott borjú húsát méri ki. A nyomozás során megállapítást nyer, hogy a borjút a hentes fivére a szomszédos járás egyik községében vette vásárlási engedély és járlat nélkül. Hány kihágás forog fenn, kik ellen, mi miatt és hova kell a feljelentést megtenni?

Válasz. Öt kihágás forog fenn és pedig:

a.) A borjú eladója a 100.000/1932. F. M. rendelet 574. §. 1. pontjában ütköző kihágást követte el azáltal, hogy a borjút marhalevél nélkül adta el;

b.) a megvásárló (a hentes fivére) ugyanezt a kihágást követte el azáltal, hogy a borjút marhalevél nélkül megvásárolta;

c.) de elkövette a 419.400/1942. K. M. számú rendelet 3. §. 1. bekezdésében ütköző kihágást is azáltal, hogy vágóborjút vásárlási jogosítvány nélkül vásárolt;

d.) a hentes elkövette az 1928. XIX. t.-c. 22. §-ában ütköző és 99. §. 2. pontja szerint büntetendő kihágást azáltal, hogy a borjút az előírt húsvizsgálat nélkül vágta le és húsát is ilyen vizsgálat nélkül hozta forgalomba, végül

e.) ugyanezen törvény 99. §. 5. pontjában ütköző kihágást azáltal, hogy állati hullát a törvény 31. §-ában foglalt tilalom megszegésével emberi fogyasztásra felhasználta.

Mindenik gyanúsított az általa elkövetett kihágások önálló tettese. Részesség nem állapítható meg, mert a kihágások egyikét sem együttesen, hanem külön-külön követték el. Minthogy pedig két gyanúsított (a hentes és a fivére) az egyik, a harmadik gyanúsított (a borjú eladója) pedig másik közigazgatási járás területén lakik, a feljelentést mindenik ellen az általa elkövetett kihágás elkövetési helyére nézve illetékes főszolgabírósnál kell megtenni.

A helyes eljárás tehát az, hogy az őrs a saját örskörletében lakó két gyanúsítottat az illetékes főszolgabíróhoz feljeleníti, a harmadik gyanúsított által elkövetett kihágásról pedig — a feljelentés megtétele végett. — az illetékes őrsöt értesíti. Az utóbbit célszerű a teljes tényállásról ér-

tesíteni, vagyis azt is közölni kell vele, hogy a borjúval mi történt s hogy amiatt az órs még kit, miért és hova jelentett fel.

A saját feljelentésben a borjú eladóját nem gyanúsítottként, hanem tanúként kell szerepeltetni.

HÁROM ÉRDEKES NYOMOZÁS

Írta: FINTA IMRE százados.

II.

A SARKADI GYLKOSSÁG.

(2. számú közlemény.)

A nyomozás.

1. Előzetes megállapítások.

A borzalmas kegyetlenséggel végrehajtott hármasság gyilkosság nyomozásának ismertetését a tanúk előadásával kezdem, hogy lássuk először, azt, mikor történt a bűncselekmény?

1. Szarka Ferenc sarkadi lakos, hónapos tehenész 1941. március 6-án 2 óra 45 perckor a Sarkadkeresztúri-utcán igyekezett munkahelye felé. Ez alkalommal a Sarkadkeresztúri-utcán levő Olvasókör előtt egy hiányos öltözetű és az Olvasókör kapuját zörgető, ismeretlen, 10 év körüli fiúgyermeket látott. Amikor Szarka az Olvasókör elé ért, a kisfiú a kapuzörgetést abbahagyta, de nem szólt egy szót sem, csak ránézett a mellette elhaladó Szarka Ferencre, aki szintén szó nélkül haladt el a gyermek mellett és folytatta útját munkahelye felé. Amikor Szarka Ferenc a gyermektől távolodni kezdett, az a kapun ismét és mindig erőlyesebben kezdett zörgetni. Ugyanakkor Szarka az utca másik oldalán levő Gádor Sándor baromfikereskedő lakásának udvari villanylámpáját égve látta. Az Olvasókörtől alig távozott el 100 lépésre, egy gyermek kiáltását hallotta, utána csend lett, így tovább folytatta útját.

2. Kaszás Lajos sarkadi lakos, hónapos kocsis 1941. március 6-án 3 óra 30 perckor az Olvasókör kiskapuja előtt, a betonjárdán egy ismeretlen, 10 év körüli, hiányos öltözetű, vértócsában fekvő halott fiúgyermeket talált. Kaszás előbb az útjába eső sarkadi községi rendőrséget, azután pedig a sarkadi csendőrség éppen szolgálatba induló járőrét értesítette.

3. Kaszás Lajostól nyert értesülés alapján elsőnek Bán Imre községi rendőr jelent meg az Olvasókör előtt. Miután nevezett Gádor Sándor lakószobájában világosságot látott, azt gondolta, hogy bemegy Gádorékhoz és onnan hív segítséget a halott gyermek felismeréséhez. Bán, Gádor Sándor utcai kiskapuját betéve ugyan, de záratlan állapotban találta. Az utcai kiskapuhoz hasonlóan találta a konyha és lakószoba ajtóit is. Bán rendőr a lakószoba ajtóját kétszer megkopogtatta, azonban választ nem kapott. Így engedély nélkül lépett be a kivilágított szobába. Megdöbbenő kép tárult eléje. Gádornét hiányos öltözetben, az egymás mellett levő két ágyon keresztbefekve, arcraborulva, szétroncsolt fejjel holtan találta. A borzalmas látvány hatása alatt gyorsan kisietett a lakásból és az éppen odaérkezett csendőrszolgálat közölte az Olvasókör és a lakószobában látottakat. A helyszínre érkezett csendőrszolgálat Bán községi rendőrrel ismét be akart menni a szobába, hogy a helyzetről személyesen is meggyő-

ződjenek. Ekkor fedezték fel a lakás folyosóján, a konyhaajtó mellett a hálórúhában levő Gádor Sándor vértócsában fekvő, szétroncsolt fejű holttestét is.

A törvényszéki orvosok végezte boncolás eredményének adatai szerint Gádor Sándor két fejlődést és fejének több, tompa tárgy okozott sérülést, Gádor Sándorné és kisfia szintén egy-egy fejlődést és fejükön több, tompa tárgy által okozott sérülést szenvedtek. Gádorné karján és kezén ezenkívül több olyan sérülés is volt, melyek a törvényszéki orvosok véleménye szerint késtől származhattak.

A meggyilkolt Gádor-család közelebbi hozzátartozói kikérdezéséből a nyomozó járőrök megállapították, hogy a lakásból eltűnt egy „Gádor Sándor” felírású, lakattal bezárt 35—40 cm hosszú 20 cm széles és 15 cm magas, 6 fiókos, kiemelhető betétű horganyozott bádognakazetta, melyben kb 5—600 pengő lehetett. A lakásból semmi egyéb nem hiányzott.

Mi történt?

A helyszín adatai, a tanúk előadása és a törvényszéki orvosok véleménye kétségtelenül azt a feltevést igazolták, hogy 1941. március 6-án hajnali 2 óra 45 és 3 óra 30 perc közötti időben rablási szándékból elkövetett gyilkosság történt.

Hogyan történt?

Az ismertetett adatokból következtetve a cselekmény lefolyását a következők szerint képzelték el a nyomozást végző csendőrök:

Az ismeretlen tettes vagy tettesek Gádor Sándort alkalmas ürüggyel a lakásból kihívták és amikor az a folyosóra kilépett, fejbeltették, azután pedig a fejét valamilyen súlyos tárggyal szétverték. A tettes vagy tettesek ezután a hálósobába mentek be, ahol közben a lövés zajára felébredt Gádorné és kisfiára háromszor rálöttek, a lövések azonban nem mind találtak. Ezt a feltevést igazolni látszik a Gádorné jobb fülében levő aranyfüggő ellőtt alsórésze. A hálósobában folyt véres küzdelem közben kimenekült a Gádor fiú, az Olvasókör elé futott és annak kapuját zörgette, hogy segítséget hívjon. A szerencsétlen gyermek a legnagyobb valószínűség szerint azért hagyta abba a kapuzörgetést Szarka Ferenc érkezésekor és azért nem mert szólni annak, mert a sötét éjszakában szülei támadóját, esetleg annak társát látta abban. Valószínű, hogy a kapuzörgetésével terelte magára a tettes figyelmét, aki így a sötétben könnyen rátalált és végezhetett vele.

A nyomozást végző csendőrök már a helyszínelés alkalmával felvetették azt a kérdést, hogy miért kellett a szobából kimenekült gyermeknek meghalni? A felelet arra utalt, hogy a kisfiú előtt a tettes vagy tettesek valószínűleg ismerősök voltak és ezért kellett elnémitani őt örökre, nehogy árulójuk lehessen.

Kik voltak a tettesek?

A tettesek többen lehettek. Erre az áldozatokon talált lövés, ütési és szúrás sérülésekből következtek a csendőrök. Az volt a feltevés, hogy egy tettes annyiféle eszközt egyszerre aligha használhatott, tehát valószínű, hogy a tettesek legalább ketten lehettek. E feltevés valószínűsége mellett szót Szarka Ferenc tanúnak későbbi, azon állítása is, hogy amikor az Olvasókör kapuján zörgető kis-

fiút elhagyta és Gádor Sándor lakásával szemben haladt, Gádor udvaráról halk férfi beszélgetést vélt hallani.

A kisfiú holttesténél talált vércseppeket a Sarkadkereszturi-utcát keresztező Széles-utca sarkáig lehetett követni. Ebből a következő feltevésre jutottunk:

I. Valószínű, hogy a tettesek valamelyike megsérült és annak vére csepegett a betonjárdára, amikor a kisfiú holttestétől eltávozott.

II. A hálószobából kimenekült kisfiú a szobában sérült meg és annak vére csepegett el a járdán. Valószínű, hogy a kisfiú először a Széles-utca akart menekülni, de közben eszébe jutott az Olvasókör, ahol valakit kereshetett.

Az adatokból ítélve, tettesként olyan egyén jöhetett elsősorban figyelembe, aki

1. a Gádor-család mindhárom tagját ismerte. E feltevést alátámasztotta az, hogy a lakásból kimenekült kisfiút is megkereste a tettes és megölte, hogy ne legyen árulója;

2. a tettes olyan egyén lehet, aki igen jó lövő, mert mindhárom áldozatát a fején találta el;

3. a tettes 6 mm-es Flóberttel rendelkezik, melybe levante-töltény is jó.

A bűncselekmény feltűnő kegyetlenséggel végrehajtása cigányokra utalt, a feltevések között tehát ezt is figyelembe kellett venni.

II. Út a tettes felé.

A helyszínen talált csavarmentes szegecske (L.: előbb E. részt) és a kilőtt töltényhüvelyek, melyeknek éppen a peremük szélén volt az üfőszeg jellegzetes nyoma, elsőrangú adatul szolgáltak. Ezenkívül a hüvelyek mindegyikének oldalán egy kis karcolás is látszott. Megindult hát teljes erővel a kutatás az után, hogy kinek a puskája idézte elő ezeket az elváltozásokat?

Az őrskörletben levő összes 6 mm-es Flóbert- és levante-puskákat megvizsgálták, de csavar egyik puskából sem hiányzott. Próbálövéssekkel megszerzték a kilőtt töltényhüvelyeket is, melyeket a helyszínen talált hüvelyekkel azonosítottak, de egyelőre eredmény nélkül. Nyilvánvalónak látszott ebből, hogy a gyilkosságot engedély nélkül, rejtegetett lőfegyverrel követték el. A nyomozás tehát ebbe az irányba fordult.

Egymásután kerültek elő a különböző kaliberű, engedélyezetlen lőfegyverek, de azok egyike sem volt azonos a keresettel.

Ezzel párhuzamosan kutatták Gádor Sándor összeköttetéseit. Megállapították, hogy a meggyilkolt italszerető és pénzével dicsekvő ember hűbében állott. Évekkel ezelőtt elkövetett kisebb lopások miatt két esetben meg is büntették, így feltételezhető volt, hogy az alvilághoz tartozó egyénnel összeköttetésben állott, a tetteseket tehát ezek között is keresni kell. Az adatgyűjtések során felvetődött Kazár János, békési határban lakó orvvadász neve is. Kazár 1940 január havában 9 fácánat adott el Gádor Sándornak, de a fácánokat a sarkadi őrs őrizetbe vette. Kazár nem tagadta a fácánok eladását, de tagadta, hogy azokat ő lötte volna. Azt állította, hogy a fácánokat a békési határban, egy szalmakazalban találta. Tagadta, hogy fegyvere volna. Miután fegyver a megtartott házkutatás során

nem került elő, állítását el kellett akkor fogadni. (1940. év őszén kiderült, hogy korábbi állítása valótlan volt, mert a békési őrs járőre három különböző úrméretű lőfegyvert vett föle őrizetbe.)

Hogy Kazár szerepét a gyilkossággal kapcsolatban tisztázzák, alibijét egy járőr alaposan megvizsgálta.

Kazár a békési határban, Sarkadtól 10 km-re lakott. A járőr minden elképzelhető dolog felől érdeklődött, csak a gyilkosságról nem szólt egy szót sem. Kazár előadását pontosan jellemezve úgy viselkedtek, mintha minden szavát tényként fogadnák el. Kazár elmondta, hogy 1938. évben, még levante korában elhatározta, hogy mint jó lövő, puskát szerez és orvvadász lesz. E célból titokban egy 9, egy 12 és egy 16 mm-es puskát szerzett, melyekkel mint tanyalakos, különösen az éjjeli órákban különféle vadra, főként fácánra vadászgatott. A fácánok egy részét Sarkadon adta el Gádor Sándornak. Gádor kérésére a fácánokat rendszerint csütörtöki napokon, a hajnali órákban vitte annak lakására, volt eset, amikor már hajnali 1/4 órakor megjelent Gádorék lakásán. Gádor Sándornak 1940 őszén vitt utoljára fácánokat, ekkor Gádor megszakította vele az összeköttetést, mert Gádor azt mondta neki, hogy a fácánokat nem tudja értékesíteni. Amúgy is meg kellett volna azonban szakítania az összeköttetést, mert a puskáit a békési őrs járőre elvette s így fácánokat nem lehetett többé.

Kazár az alibiére a következőket adta elő: 1941 március 5-én (a gyilkosság március 6-án virradóra történt) tanyájukon tartózkodott és földással foglalkozott. Aznap 18—19 óra közötti időben a tanyájukhoz 5 km-re fekvő Ibrányfoki kanász házában lakó Bogos Lajosékhoz, menyasszonya szüleihez ment beszélgetni. Innen 6-án 1/2 órakor távozott el, de a tanyában még egy óránál tovább tartózkodott, mert Bogossal, a fiadzához készülő anyasertések körül tevékenykedtek. Két óra előtt köszönt el Bogostól és indult haza tanyájukra. Hazafelé menet nagyon elálmosodott, lassan haladt és ezért 4 óra körül ért tanyájukra. Hazahatározása után nem feküdt le, hanem két tehenüknek enni adott, majd az istállóban a fejőszéken ülve szundikált kb. 1 órát. Úgy tervezte, hogy korán reggel tejet visz Sarkadra, de az eső miatt édesapja a tejszállítását nem engedte meg.

Közömbös arccal fogadták a csendőrök ezt az előadást, pedig érezték, hogy Kazár a tettesek egyike vagy — maga a tettes, mert:

a) a Gádor-családdal ismeretségben volt és annak éppen csütörtöki napokon és a hajnali órákban hordta a fácánokat. A gyilkosság szintén csütörtökön és a hajnali órákban történt;

b) Kazár jó lövő volt, éjjel orvvadászott. A három áldozat fejlődése szintén jó lövőre mutatott;

c) a gyilkosság éjszakáján Kazár nem tartózkodott a lakásán, az alibivizsgálattal kapcsolatos előadása mesterkéltséggel és érezhető, hogy leplezni valója van. Látszik, hogy a Bogosék lakásáról való elindulása időpontját húzza. Útközben álmos lesz, hogy minél később érjen haza. Hazahatározásakor — hiába volt útközben álmos, — még sem fekszik le. Tudja, hogy a gyilkosság hajnalán milyen volt az időjárás és pontosan emlékszik a nap legkisebb eseményére. Az eső valóban esett akkor, — de Kazár egy másik,

jóval későbbi nap időjárására már esváltalan nem emlékszik.

A járőrök nagy óvatossággal kezdtek hozzá a részletes kikérdezéshez. Abban állapotok meg, hogy a gyilkosságról egyelőre egy szó sem szólnak. Ezért Kazár előtt csak az orvvadászattal kapcsolatos kérdéseket adták fel és főként a még meglévő puskái előkerítésére szoritkoztak. A kikérdezés során be is ismerte Kazár, hogy van egy 16 mm. kaliberű, egy-csővű vadászpuskája és ahhoz kb. 1/2 kg. lőporja és sörétje. Elmondta, hogy a puska a tanyájuk melletti vizesárokban, a vízben van elrejtve. Ugyanott van a lőszer is, egy uborkás üvegben, melynek szája hólvagypapírral van lekötve. Nyilvánvaló volt, hogy a 16 mm-es puska nem az, amelyet keresnek. Az űrméret nem egyezik. Ezért a bementett lőfegyverrel nem elégedtek meg és a többi fegyvereinek előadását is kérték. Kazár be is mondott még egy 9 és 12 mm-es puskacsövet, melyek szintén a tanya előtti vizes gödörben vannak elrejtve. A csendőrök azonban ezekkel a puskacsövekkel sem értek el semmit, mert a gyilkosságnál a tettes 6 mm-es lőfegyvert használt. Kazár azonban tagadta, hogy a beismert puskán és két puskacsövön kívül más lőfegyvere is lenne. Állítása valótlansága hamarosan kitudott, mert a nyomozás során más járőrök már megállapították, hogy:

Kazár március 3-án Sarkadon járt és Ernye Pál puskaművesnél másnapra, vagyis március 4-ére egy mintául otthagytott puskarugó másának az elkészítését kérte. A puskarugót Ernye a kért időre el is készítette. Kazár azonban, — akit Ernye még névleg nem ismert — csak március 7-én 14—15 óra között jelent meg a puskarugóért. Ekkor úgy az otthagytott törött, mint az elkészített új rugót magával vitte. Ernye még megkérdezte az illetőtől, hogy miért nem ment érte idejében? Kazár azt válaszolta, hogy március 4-én járt ugyan Sarkadon, de műhelyébe nem ment be, mert oda két csendőrt látott belépni.

Ezek az adatok amellet bizonyították, hogy Kazárnak más lőfegyvere is van még. Viszont a puskarugóhoz tartozó, eddig még titkolt lőfegyverrel Kazár valószínűleg nem követhette el a gyilkosságot, mert március 4-re elkészíteni kért két rugót csak március 7-én, a Gádor-család meggyilkolását követő napon vitte el Ernye műhelyéből. Mégis nehezen várták a nyomozó csendőrök, hogy az eltitkolt lőfegyvert mielőbb láthassák, mert — hátha egy másik rugó is kéznél volt? ...

Kazárnak tudomására hozták a csendőrök, hogy az orvvadászattal végleg fel kell hagynia, ezért adja elő azt a 6 mm-es lőfegyvert is, melybe pár héttel ezelőtt rugót készített. Kazárt igen meglepte, hogy a nyomozók erről is tudnak. Nem is kísérletezgetett sokáig a tagadással, beismerte, hogy valóban van egy 6 mm-es Flóbertje is, melyet azonban a tanyájuktól mintegy másfél km. távolságra, egy vízzel telt gödörbe dobott. A következő lépés a puska előkerítése volt. A csendőröket elsősorban is a 6 mm-es űrméretű lőfegyver érdekelte. Kazárt utasították, hogy először a tanyájuktól távolos helyen vízbe dobott puska rejtekhelyét mutassa meg és csak azután a többi puska, puskacsövek és lőszer rejtekhelyét. Így vezette Kazár a csendőröket először a Sarkadtól mintegy 12 km-re levő, 80 cm. mély vízi gödörhöz. A gödörre mutatva azt mondta, hogy

a Flóbertjét március 10-én este a vízbe dobta, hogy a csendőrök meg ne találhassák. A Flóbert előkerítése céljából a vizet lecsapolták a gödörből. 2 órai munkával sikerült ez, minek eredménye az lett, hogy a gödör fenekéről a Flóbert valóban előkerült. A Flóbertről hiányzott:

1. a tusa,
2. a tokfarkot rögzítő csavar,
3. az alsó ágyat és csövet rögzítő szárnyas csavar,
4. a Flóbert-csövet és a zár alsó részét összefogó menetes kiscsavar, valamint
5. a Flóbert rugója.

Kazár a hiányokra azt a magyarázatot adta, hogy a Flóbert tusáját a Kőrös medrében akarta elrejtetni, de az éppen áradásban levő folyó elragadta. A hiányzó csavarokra vonatkozólag nem tudta megmondani, hogy azokat hova tette. A hiányzó rugóra nézve azt állította, hogy 1941 március 3-án ennek a Flóbertnek a törött rugóját vitte el Ernye, sarkadi puskaműveshez és készített új rugót helyette. Mind a törött, mind az elkészített új rugót március 7-én hozta el Ernye műhelyéből, de azokat mindjárt el is dobta, mert hallott a Gádor-család meggyilkolásáról és nem akarta, hogy a csendőrök esetleg nála találják meg a puska rugóját.

A nyomozókat gondolkodóba ejtette Kazárnak ez a kijelentése, de előadását el kellett fogadni, mert a közben kikérdezett Ernye puskaműves ugyanezeket adta elő. Így Kazár tettességét egyelőre el kellett ejteni, mert a Gádor-család meggyilkolása március 6-án történt, akkor pedig Kazár flóbertjének tört rugója és az új rugó is még Ernyénél volt. A rugónélküli flóbert pedig lövésre alkalmatlan s így azzal a hármasként gyilkosságot elkövetni nem lehetett.

Így vélekedtek az első pillanatban a nyomozást végző csendőrök, amikor a vizesgödörből előkerült rugónélküli flóbertet nézegették.

A rugónélküli flóbert körül azonban még sem találtak mindent rendben. Igen gyanús volt, a flóbertnek a tanyai lakástól olyan messze, másfél kilométer távolságra vízbeejtése, úgyszintén a törött és az új rugó eldobása is. Vajjon miért kellett Kazárnak ezektől a tárgyaktól mindenáron szabadulni és miért éppen a Gádor-család sérelmére történt gyilkosság utáni napokban? Úgy érezték a csendőrök, hogy a rugóknak valahol meg kell lenniök, azt nem dobták el, legfeljebb — elrejtették. Vérébeli orvvadász, szegény cselédember — ilyesmit nem dob el ...

Felkutatatták tehát az uborkásüveget és a rejtett fegyverek helyét. A kutatás eredménytelen volt, mert az uborkásüvegben csak lőpor, sörét és 16 mm-es töltény volt, sem flóbertrugó; sem leventetöltény. A 16-os vadászpuska, a 9 és 12 mm-es puskacsövek az egy méter mélyvízü vizesárokban és a tanya előtti vizesgödörből előkerültek.

Következett a további kutatás Kazár szüleinek lakásán. A kutatás célja: a hiányzó rugó, leventetöltény, kilőtt hüvely, a Gádor-családtól hiányzó pénz és véres ruha előkerítése volt. A megtartott kutatás eredményt nem hozott, semmi, sehol! A házkutatás befejezése után a csendőrök Sarkadra mentek Kazárral, aki megmutatta azt a helyet, ahol március 7-én az Ernye műhelyéből elvitt új és törött rugót eldobta. A törött rugó darabja valóban elő-

került, az új rugó azonban nem. De mégis tovább jutott a nyomozás. A nyomozók megállapították, hogy a Gádor-család lakásában talált véres kis csavar teljesen azonos volt a vizesgödörből előkerült flóbert závarzatának két oldalán levő kis csavarokkal és beleillett a hiányzó csavar helyébe! Ez már rendkívül értékes bizonyítéknak látszott és ez a siker újabb ösztönzést adott a nyomozóknak. Szakértőt vettek igénybe, aki egy félóra múlva már kész flóbertrugót bocsátott rendelkezésükre. Ennek segítségével egy kilőtt levente-töltényhüvelyen kipróbálták, hogy az ütőszeg a töltényhüvely peremén milyen nyomot hagy vissza. Az eredmény az volt, hogy a hüvely peremén ugyanazok a nyomok s a hüvely oldalán ugyanazok a karcolások maradtak, mint amilyenek a helyszínen talált négy kilőtt üres töltényhüvelyen voltak.

Egy másik járőr közben megtudta, hogy Kazárnak a Gádor-család meggyilkolását megelőzően több darab levente-töltény volt. Kabátzsebében motozás alkalmával a csendőrök egy kis barna csavart találtak. Kazár nem tudott felvilágosítást adni, hogy a csavar mikor és milyen körülmények között került a zsebébe. Azt sem tudta megmondani, hogy a csavar minek a tartozéka. Ez a kis csavar szintén beleillett a vizesgödörből előkerült flóbert tusáját és tokfarkát rögzítő, de hiányzó csavar helyére.

(Folytatjuk.)

HALOTTAINK

Szilágyi Lajos debreceni VI. kerületbeli törzsrőrmester 1943. november hó 26-án szívbénulásban meghalt. Csökmön temették el. 1926. december 1. óta szolgált a testületben. A II. oszt. Legénységi Szolgálati Jellel és az Erdélyi Emlékéremmel volt ellátva.

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

- Bartos János főtörzsrőrmester (VI. ker.), 1899—1927-ig szolgált,
- Béres József törzsrőrmester (VI. ker.), 1913—1935-ig szolgált,
- Bihari Mihály törzsrőrmester (I. ker.), 1912—1921-ig szolgált,
- Bonnár Mihály törzsrőrmester (VIII. ker.), 1912—1934-ig szolgált,
- Moldován Papp János főtörzsrőrmester (V. ker.), 1909—1920-ig szolgált,
- Titz József csendőr (V. ker.), 1910—1912-ig szolgált,
- Vida Ferenc törzsrőrmester (X. ker.), 1895—1914-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

HIREK

Kitüntetés adományozása. A Kormányzó Úr Ő Főméltósága legfelsőbb elhatározásával megengedni méltóztatott, hogy a Német Sasrend Erdemkereszt I. fokozatát nemes simonyi és varsányi *Simonfi József* alezredes elfogadhassa és viselhesse; továbbá a Szovjet elieni hadműveletek alkalmából adományozni méltóztatott a Magyar Bronz Erdemkeresztet hadiszalagon: *Cserháti István* szombathelyi III. kerületbeli őrmesternek, a Magyar Bronz Erdemkeresztet hadiszalagon: *Bangha József*, *Lelkes Kálmán* és *Dóra Jenő* szombathelyi III. kerületbeli csendőröknek, az ellenség előtti teljesített kiváló szolgálataikért.

Áthelyezés, tartós vezénylés, beosztás, kinevezés. A m. kir. honvédelmi miniszter úr — a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben — áthelyezte: *Kubai Oszkár* alezredést Galántáról Szekesfehérvárra, vitéz *Vass Alfréd* őrnagyot Szekesfehérvárról Galántára, vitéz nemes közszegi *Megay László* őrnagyot Sátoraljaújhelyről Miskolcra, dr. *Vámosi József* főhadnagyot Balassagyarmatról Sátoraljaújhelyre, *Bánhegyi Béla* századost Érsekújvárról Szombathelyre, dr. *Zsembery Tibor* századost Szombathelyről Pécsre, dr. *Csongor János* főhadnagyot Zalaegerszegről Veszprémbe, *Botond László* II. főhadnagyot Pécsről Szombathelyre; tartósan vezényelte: *Berényi György* főhadnagyot Debrecenből Orosházára; kinevezte: *Marton Gyula* őrnagyot a miskolci osztály parancsnokául, dr. *Bayer László* főhadnagyot az érsekújvári szárny parancsnokául, dr. *Szabolcs József* főhadnagyot a miskolci szárny parancsnokául; beosztotta: *Pápay Ferenc* I. őrnagyot a szekesfehérvári II. kerület segéd-tisztjéül.

Dicséret. A m. kir. közellátásügyi miniszter úr a miskolci VII. kerület állományába tartozó *Joó János* alhadnagyot, a közellátási büncselekmények üldözése, illetve az új nyomozások irányítása terén elért igen szép eredményekért okirati dicsérel elismerésben részesítette.

A szekesfehérvári II. kerület parancsnoka okiratilag megdicsérte: *Fehér Pál*, *Mészáros László* I., *Tölgyes István*, *Palotás András*, *Pethő Károly* főtörzsrőrmestert, *Markó József*, *Vámosi Hugó*, *Sziklai Lajos* törzsrőrmestert, *Zsirai Béla*, *Fenyvesi József*, *Fürész Ferenc* őrmestert, *Dózsa Béla*, *Balázs Ferenc* I. és *Dombi István* csendőrt; nyilvánosan megdicsérte: *Horváth István* IV. főtörzsrőrmestert, *Hármath György*, *Balogh Ferenc* V., *Kazári László*, *Patáki János* I. törzsrőrmestert, *Német József*, *Móczár Lajos*, *Bus Antal*, *Kapuvári Gyula*, *Szabó Lajos*, *Szörényi György*, *Horváth Antal* II. őrmestert, *Balogh Mihály*, *Csigeti József*, *Vass Lajos*, *Békési Károly*, *Bálint Dezső*, *Horváth Lajos*, *Sári Kálmán*, *Baranyai István* I. csendőrt. A szombathelyi III. kerület parancsnoka okirati dicsérel elismerésben részesítette: *Tóth Kálmán* I. és *Nemes József* I. őrmestert.

Fegyverhasználat. A bánffyhungyadi őrsre beosztott *Gyulai Ferenc* csendőrt, december 26-án szolgálaton kívül, Bánffyhungyad város egyik utcáján 7—8 polgári egyenből álló csoport megromadta. Gyulai csendőr támadói ellen kardfegyvert használt. Egyik támadó a bal vállán kisebb sérülést szenvedett, a többi elmenekült. A csendőr nem sérült meg. A kivizsgálás folyamatban van.

Csendőrségi Közlöny. 51. szám. Katona- vagy csendőr-személyek által bérelt lakások megüresedése esetén követhető eljárásra vonatkozó jogszabályok hatályának egyes helységekre kiterjesztése. Hősi halált haltak temetésére való utazás költségeinek megtérítése. Kizárólagos dohányárudák zárórájának átmeneti szabályozása. A Kormányzó Úr Ő Főméltósága 1943. évi december hó 6. napján kelt legfelsőbb elhatározása az 1942. évi október hó 21. napján kiadott legfelsőbb elhatározással katonai érdemekért engedélyezett kegyelem kiterjesztéséről. A Csendőrségi Lapok Alapszabályainak módosítása. Tanulakulatokhoz beosztott tisztek gyakorlati ruházattal ellátása. — 52. szám. Egészségügyi szolgálat szabályozása a m. kir. csendőrségnél. Fehér kesztyűk viselése. Körröndelet kiegészítése. Híradó osztályparancsnokság felállítás. Ruházati járulék összegének újabb megállapítása. Közszolgálati alkalmazottak félúru vasúti menetjegy váltására jogosító arcképes igazolványainak érvényesítése az 1944. évre.

Burcs Mihály
tőrzsőrmester, a pest-szenterzsébeti gy. tanszúznánál a közlekedési átképző tanfolyamot elsőnek végezte.

Kiss Sándor
csendőr, a budapesti lovas tanszúznánál a lovascsendőrképző tanfolyamot elsőnek végezte.

A Magyar Szárnyak, újévi számával, hetedik évfolyamába lépett. A nemzeti repülésügy folyóiratának újévi vezércikkét dr. Ember Sándor, a Horváth Miklós Nemzeti Repülő Alap elnöke írta. Bisits Tibor alezredes a légiháború krónikáját foglalja össze. Rendkívül érdekes harctéri élményeket közöl a lap magyar pilóták tollából. Udvardy Jenő alezredes a világ repülőhíreit ismerteti, Dési Frigyes repülő-ldőjelzési kérdésekkel foglalkozik. Vitéz Járomy Árpád az ifjúsághoz írt cikksorozatát, Nagy Ernő repülőgépfegyverzeti kérdésekről ad közre rendkívül érdekes adatokat. Nagy Béla százados regényét folytatásokban közli a folyóirat.

A lap legújabb számának ára 1 pengő. Mutatvány-számot kívánatra a kiadóhivatal küld. (VII., Király-u. 93.)

Megjelent a Gyümölcstermelők Naptára 1944. évi kiadása, mely 128 oldalon, időrendi beosztással ismerteti a termelő évszakokonként változó tennivalóit és az eredményes gazdálkodásnál nélkülözhetetlen szakismereteket. A naptárban — a vitaminkerttulajdonostól a nagytermelőig — mindenki megtalálja az öt érdeklő fejezetet. Nemcsak a gyümölcstermelés kérdéseivel foglalkozik, hanem a zöldségfélék nevelésével, a szőlőműveléssel, virágkertészettel, baromfitenyéztéssel és méhésztéssel is. Számos kép és ábra tájékoztatja az olvasót a legújabb gazdasági eljárásokról, eszközökről és a takarékos anyagfelhasználásról. A könyvnek jó hasznát vehetik a közgazdálkodások. Beszerezhető az Északpest megyei Gyümölcs- és Szőlőtermelők Egyesületénél (Budapest, VII., Rumbach Sebestyén-u. 15.). Ára: 3 pengő 80 fillér. (Postaköltség 12 fillér).

HÍRSZERZÉS ÉS KÉMELHÁRÍTÁS című cikkünk folytatását anyagtorlódás miatt a következő számunkban közöljük.

Melléklet. Valamennyi őrsparancsnokság részére a mai számunkhoz csendőrségi falinaptárt csatoltunk.

SZEMÉLYI HÍREK.

Előlépett alhadnaggyá: Fehér Gyula, Molnár Imre (IX. ker.), Pataki József (VI. ker.), Bertalan Anfal, Vadász Mihály (VIII. ker.), Szamosi Pál (X. ker.), Vigh Albert (VIII. ker.), Juhász Gábor (IX. ker.), Béndek József (VIII. ker.) főtőrzsőrmester; **főtőrzsőrmesterré:** Balogh György I. (VI. ker.), Nagy Kálmán (II. ker.), Jenei Pál, Bán Mihály (I. ker.), Kórándi József (III. ker.), Olá Gyula, Bíró Balázs, Vitas József (X. ker.), Soós János I. (I. ker.), Lengyel Imre (II. ker.), Adorján József (III. ker.), Berényi Mihály, Sipos Mihály (V. ker.), Kulcsár István (VIII. ker.), Dudavári József (IX. ker.), Gál Ferenc I., Horváth János (X. ker.), Tölgyes Gábor, Petres Mihály (I. ker.), Tabi István (II. ker.), Kaposi Béla (IV. ker.), Varga Vendel, Lakatos Miklós II., Timár István, Ormándi József (V. ker.), Árvai István (VII. ker.), Bódi András, Varró Miklós, Nagy József IV., Tóth János III., Pető Imre, Tóth Imre VI., Kemenes István (VIII. ker.), Házi János, Németh Kálmán IV. (IX. ker.), Dömötör Lajos, Horváth Lajos I. (III. ker.), Várnagy Mihály (VI. ker.), Bónyai József, Császi Lajos, Módos Mihály (VIII. ker.), Bak József, Miklósszegi Ferenc, Torma Pál, Pomázi Sándor (I. ker.), Balog Ferenc, Harmat György, Fehér István, Iván István, Humfalusi József (II. ker.), Kovács Pál I., Várnagy János II., Takács Ferenc I., Keszei József, Iván József, Maros János (III. ker.), Halász József, Simon Ferenc I., Bérczesi György, Fehér Sándor I., Szabados Imre, Hajpál Sándor, Tóth István IV., Várnagy Lajos, Vig János (IV. ker.), Tóth Ferenc I., Kókai István, Gurmai Imre, K. Kiss Antal, Juhász István I. (V. ker.), Kondor József, Szőke Illés, Varga József II. (VI. ker.), Szamos Lajos, Szabó Gyula I., Balogh József, Endrődi János, Rózsa Jenő, Tözsér András (VII. ker.), Borda Imre, Kelemen Lajos, Fábian József I., Nagy Kálmán I., Horváth István III., Szabó Béla I., Nagy Mihály I., Kovács Imre III., Szigetvári Mihály, Németh Sándor II. (VIII. ker.), Kovács Ferenc IV., Bérczes Géza, Vass István I., Kajári József, Palásti István (IX. ker.), Török János, Baros János, Gergely István, Moór Ferenc, Somogyi Gyula, Pintér Sándor (X. ker.), Balogh János I., Mogyorós János I., Köves István, Kertész Miklós III. (közp. nyom. pság.), Keresztes Lajos, Dénes Pál, Dombrádi Imre, Szabó István IV., Szabó József II., Szilárd Béla (közl. és hír. oszt.), Lantos Ferenc, Balla József, Vatai György, Takó Ferenc, Berze István (I. ker.), Kovács Jenő II., Harmath Zsigmond, Révész József (II. ker.), Rácz János I., Polgár Jenő I., Pánczél János, Németh János II., Kemény István.

Használjunk csendőrségi levelezőlapokat, mert művészi értékűek, olcsók és jövedelmeiket az emlékbizottság a háboruban és békében hálalált halt csendőrök emlékének megőrzésére fordítja.

Csak kifogástalan árut

szállító cégek hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hoggha olvasóinknak a vásárlások során bármelyik cég ellen kifogása merül fel, ez a mi tudomásunkra jusson. Kérjük tehát olvasóinkat, közöljék velünk kifogásaikat, hoggha jogos panasz esetében törölhessük hirdetőink sorából az illető céget.

Nem írjunk elismerő és köszönő levelet áruk jó minőségéért, olcsó áráért stb., mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek hírverői semmiféle üzletnek!

Imre László, Acsádi Mihály, Samu Vince, Varga József II., Horváth József XVI., Marton György, Gócze Antal (III. ker.), Patonai István, Horváth Károly I., Fehér Ferenc V., Pajor István, Varga Gyula (IV. ker.), Fazekas András, Vágó János, Harasztai János, Dóczi Gyula, Rács Balázs, Papp Tamás, Bánfal József II., R. Kiss Gábor, Puskás Lajos, Tölgyes János, Ferenczi János, Pálincás József (V. ker.), Karácsony András, vitéz Kolosbósi Gyula, Benei Sándor, Peták Ferenc, Kovács István I., Harsányi Jenő (VI. ker.), Sebestyén Pál, Végh József I., Erdei József I., Mészáros László, Fekete József I., Bérczes Béla, Hajdu Péter, Tergenyel Győző, Berei Sándor, Kerekes Kálmán (VII. ker.), Kapos Mihály, Pusztai Bertalan, Sarkadi Antal, Karacs László, Gál Gyula, Osgyáni Barnabás, Tenke Imre, Adám Antal, Csapó Bálint, Papp Sándor II., László András, Varga Mihály I., Nagy János III., Jakus József, Lőrincz Ferenc I., Csurgó Lőrinc, Deák János, Deák Imre, Fehér László, Illés Sándor, Czukor Béla, Fodor Sándor (VIII. ker.), Kézér Márton, Iván Gyula, Juhász Albert, Juhász Miklós, Majoros Béla, Siklós József (IX. ker.), Forgó Mihály, Horváth István I., Kecskés Károly, Csik Mihály (X. ker.), Kapos Mihály I., Marton József, Bányai Pál, Kassai János, Csontos András, Pásztor Béla, Várnagy Ferenc, Mezei József, H. Nagy Menyhért, Csipes István (közp. nyom. pság.), Oláh István, Dudás Antal, Surányi József, Szabó István III., Csapó Gyula, Barai István, Bakó Sándor, Keresztes György I. (közl. és hír. oszt.), Rács János (cső. zlj.) vizsgázott törzsermester, Hangai István (VI. ker.), Tóth István II. (I. ker.), Varga Márton (V. ker.), Kocsis Gábor (VI. ker.), Mészáros János IV. (X. ker.), Kardos Gyula (VI. ker.), Németh József VII. (IV. ker.) Tóth Ferenc, Cs. Simon János (VIII. ker.), Vajda Pál (IV. ker.), Pintér György (közl. és hír. oszt.), Somogyi Sándor (III. ker.), Madarász Albert (V. ker.), B. Borai Mihály (VIII. ker.), Bernáth Lajos (X. ker.), Botka József (II. ker.), Lakatos Imre (VIII. ker.), Szabó János I. (IX. ker.), Arany Imre I. (VI. ker.), vitéz Berentés József, Csubirka István (VIII. ker.), Laczi István (II. ker.), Bérczes Antal (I. ker.), Harmath István I. (V. ker.), Péntek Ferenc (II. ker.), Tölgyes János (VIII. ker.), Molnár Géza (V. ker.), Szabó Sándor IV. (I. ker.), Lőránt István (III. ker.), Pásztor József (VII. ker.) törzsermester; **irodai főtörzsermesterré:** Komáromi Sándor (VIII. ker.), Juhász Péter (VI. ker.), Szűcs Lajos I. (IV. ker.), Pessei József (IX. ker.), Tamási József (VI. ker.), Papp István I. (V. ker.), Major István VI. (VIII. ker.), Mészáros István I. (V. ker.), Kövy László (cső. fel.), Nyirő Lázár (sztb.), Németh János IX. (cső. fel.), Juhász Károly (közp. nyom. pság.), Bartha Bertalan (X. ker.), Fülöp József (II. ker.), ir. törzsermester; **számvivő alhadnaggyá:** Kalmár Gyula (VI. ker.), Kárpáti Sándor (VIII. ker.), Józsa István, Mohácsi Ferenc (III. ker.), Lugosi János (V. ker.), Tajthy Zoltán (VI. ker.), Balázs Ignác (III. ker.), Pásztor Antal (V. ker.), Csóka István I. (VIII. ker.), Valló János (X. ker.), Borbély Máté (közl. és hír. oszt.), Juhász Nagy János (VIII. ker.); **számvivő főtörzsermesterré:** Varga Dénes (III. ker.), Gere Sándor (közl. és hír. oszt.), Herczeg István (VIII. ker.), Horváth Imre II. (I. ker.), Harsányi József (VIII. ker.), Kovács Imre I. (X. ker.), Kiss Ferenc II. (közl. és hír. oszt.), Sziklás Ferenc (IX. ker.), Potó Lajos (IV. ker.), Hevesi Lajos (VIII. ker.), Arany Imre II. (I. ker.), Németh György II. (I. ker.), Véték Mihály (V. ker.), Vajda József III. (IV. ker.),

Németh József II. (VIII. ker.), Mészáros Lajos (I. ker.), Lajtai Antal (IX. ker.), Tóth József IV. (VIII. ker.), Munkácsi János (V. ker.), Szabó Géza (IX. ker.), Gallat Péter (közl. és hír. oszt.), Almási Gyula (X. ker.) szv. törzsermester; **a budapesti I. kerületben:** próbacsendőr **örvezetővé:** György Márton, Szabó Dezső, Márkus János, Kovács Béla I.; **a pécsi IV. kerületben:** Brád György; **a kassai VIII. kerületben:** Nagy István VII., Vágó Dániel; **a kolozsvári IX. kerületben:** Bóna Sándor, Mészáros Sándor II. próbacsendőr.

Kinevezés. A debreceni VI. kerületben: Balogh György I. v. törzsermester **ideiglenes őrsparancsnokká;** **a kassai VIII. kerületben:** Török István I., Erdélyi Ferenc, Háló Sándor, Ferencz József II., Szalka János főtörzsermester, Horváth István III. v. törzsermester **őrsparancsnokká,** Erdélyi István főtörzsermester **alcsoportvezetővé** kinevezetett.

Véglegesítették: a pécsi IV. kerület állományába tartozó Hegedűs István I. csendőrt az előirt próbaszolgálati idő letelte után.

Házasságot kötött: dr. Simon Sándor hb. százados Papsz Karolina úrhölgygel Kolozsváron; **a budapesti I. kerületben:** Keresztes Lajos I. törzsermester Bán Margit Ilonával Hódmezővásárhelyen, Bösze Jenő őrmester Tóth Máriaival Kőcskőn, vitéz Hollósi Lajos törzsermester Sztrimbely Margit Ilonával Máramaroszigeten, Barát János őrmester Fabók Erzsébettel Csépan, Doktor József őrmester Pap Olga Irinnával Hetesen, Jávorka Ferenc csendőr Fehér Ilonával Abonyban, Fazekas Sándor őrmester László Idával Jászjákóhalmán, Soltész Sándor törzsermester Szűcs Máriaival Mezőtúron; **a szombathelyi III. kerületben:** Vincze József csendőr Mesics Annával Rábakéthelyen, Telekesi István őrmester Varga Erzsébettel Hévízszentandrason, Bárány László őrmester Kis Margittal Badacsonytomajban, Varga Mihály őrmester Horváth Olgával Somlószőlősen; **a pécsi IV. kerületben:** Fehér József I. őrmester Farkas Annával Sárváron, Dézsi Lajos őrmester Borsos Juliannával Biharkeresztesen, Németh József VIII. őrmester Barics Margittal Mecsek-alján; **a szegedi V. kerületben:** Albert János csendőr Polyák Máriaival Sarkadon, Tóth Pál csendőr Hamar Máriaival Tápaiószelén, Gál Albert törzsermester Katona Margittal Szabadkán, Dudás János csendőr Bajusz Juliannával Solton. Kerekes József törzsermester Kádasi Ilonával Kiszomborban; **a kassai VIII. kerületben:** Tóth Gyula I. őrmester Domszlai Margittal Kápolnán, Pöldházi Vilmos csendőr Szabó Ilona Valériaival Jászón, Koncz Gábor őrmester Safo Ottíliaival Ábrahánban, Orbán Ferenc őrmester Klezi Juliannával Szekszárdon, Czudor Béla őrmester Kékesi Jolánával Técsőn, Lukács József II. őrmester Soltész Erzsébettel Boldogkőváralján, Lámfalusy György főtörzsermester Lekka Erzsébettel Nyirgelsén, Juhász József III. őrmester Kékesi Rozáliával Técsőn, Nagy József VIII. törzsermester Kaposi Juliannával Tiszaeszláron; **a kolozsvári IX. kerületben:** Simon József II. őrmester Márton Ilonával Egeresen.

Született: Korondi Béla századosnak György Vilmos Béla fia, nemes nagyváradai Stépán László századosnak László Gábor Lőránt fia, dr. Balogh János főhadnagynak Zsolt Árpád fia; **a budapesti I. kerületben:** Takács György törzsermesternak László fia, Mikó István törzsermesternak István Tibor fia, Szamos István törzsermesternak Aranka

Brunnhuber

udvari és kamarai FÉNYKEPESZ

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 61. TELEFON: 134-178

Művészi kivitelű fényképek, lablóképek, ccaurek, diafelvételek, avalezőlapok, igazolványképek, kőrisó felvételek

HANGYA ÉRTED DOLGOZIKI MAGAD ÉS CSALÁDOD ÉRDEKÉBEN TÁMOGASDI

MAGYAR-SIEMENS-MŰVEK Villamosági Részvénytársaság
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 36.

leánya, Deme János őrmesternek János fia; a szombathelyi III. kerületben: Lantos László őrmesternek László József fia, Boros László őrmesternek László fia, Kovács István II. őrmesternek József István fia, Baranyai József őrmesternek Erzsébet leánya; a pécsi IV. kerületben: Kovács László őrmesternek Rózsa leánya; a szegedi V. kerületben: Horváth István IV. főtörzsőrmesternek József Zoltán és István Akos fiai, Barócsik József főtörzsőrmesternek Miklós István fia, Hontendrei János őrmesternek Tamás János fia; a debreceni VI. kerületben: Németh Sándor I. őrmesternek Erika leánya; a kassai VIII. kerületben: Gazsi György őrmesternek Győző Aitila fia, Sándor Ferenc őrmesternek István fia, Hordós István őrmesternek István Csaba Levente fia, Pestl Sándor őrmesternek Gabriella Mária leánya, Juhász Gusztáv törzsőrmesternek Tibor Gusztáv fia, Horváth Sándor I. törzsőrmesternek Margit Katalin leánya; a kolozsvári IX. kerületben: Csiki Albert alhadnagyak Mária Magdolna leánya; a marosvásárhelyi X. kerületben: Galló János őrmesternek Mária Rozália leánya, Fazekas János II. törzsőrmesternek István János fia.

Halálozás. Papp Lajos I. főtörzsőrmester György fia Sükölon, Molnár Antal főtörzsőrmester Zoltán fia Debrecenben, Tukacs Mihály főtörzsőrmester Csaba fia Nagyszőlősen meghalt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól fogadunk el, hanem másoktól is, tizenöt hasábnál hosszabbat azonban csak előzetes megállapodással. — A közlemények fogalmazási útviszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlésnek és a kiegészítésnek jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot a papírlapnak csak egyik oldalára, félhasábosan és lehetőleg írógéppel kell írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézirattal nem foglalkozunk. A kéziratok sorsáról ebben a rovatban küldünk üzenetet. Vissza csak akkor küldjük a kéziratot, ha a szerző megcímzett és bélyeggel ellátott borítékot mellékel hozzá. A megjelent közleményeket tiszteletajánlás részesítjük.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra fenntartjuk tulajdonjogunkat, beleegyezésünk nélkül tehát sem másutt közölni, sem utánnyomatni nem szabad őket. Közlemények különnyomatát a nyomda a szerződésben megállapított árszabás szerint készíti el.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelge alatt. Jelgéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Levélben akkor sem válaszolunk, ha a beküldő bélyegget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett leveleket nem terelünk szolgálati útra, írójukról és tartalmukról senkinek sem adunk fölvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, az igazságügyi és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másoktól nem. Előfizetést adj a nyugállományú csendőröknek, valamint a honvédség, a rendőrség, a bíróságok, az igazságügyi és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 18 pengő, nyugállományú csendőrelégénység részére pedig évi 12 pengő. A legkisebb előfizetési idő: félév.

Az előfizetési díjat a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára kell befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésekor a nevet, rendfokozatot, a régi és az új címet pontosan és jól olvashatóan kell megírni.

Figyelő, 1913. 1. A szemernyös csendőrségi tábori sapkát csak menetöltöztethet, járőröltöztethet és kényelmes öltözéket szabad viselni, de a két elsőhöz is csak a sapka rendszeresítéséről szóló 802.355/20.—1943. sz. H. M. körrendelet (33/1943. sz. Cs. K.) B) fejezetében foglalt megszorításokkal kimenő alkalmával a legénységnek egyszerű öltözetet kell viselnie (L. Öltözeti táblázat II. részét), amelynek előírt tartozéka a tábori barna társasági sapka. Ez nem helyettesíthető a szemernyös tábori sapkával. Az utóbbit tehát csak olyankor hordhatja, amikor a kényelmes öltözet viselése megengedett. 2. A napibetét összegét maguk a közzgazdálkodási tagok állapítják meg és a szárnyparancsnok hagyja jóvá. Ha a közzgazdálkodás szükségesnek tartotta, hogy a napibetétet a magasabb összegű étkezési pénzáltalány illetékességének időpontjáig visszamenőleg felemelje és ezt a szárnyparancsnokság jóváhagyta, a napibetét-különbözetet minden közzgazdálkodási tagnak be kell fizetnie. A befizetett összeg készpénzben, vagy a beszerzett anyagban a tagok fejenkénti vagyronrészét növeli. Azt írja, hogy áthelyezésékor anyasőre közzgazdálkodása visszamenőleg levonta Öntől a napibetét-különbözetet. A közzgazdálkodás helyesen jár el, feltéve, hogy a kilépése alkalmából tartott becsélnél már figyelembe vették a tagoktól bekövetelt és Öntől is beszédett különönbözetit összeget. Ha így történt, nem érte károsodás, mert a vagyronrészében visszakarta a befizetett összeget, illetőleg annak megfelelő hányadát.

Önkéntes betét. Az 1943. évi 45. sz. Cs. K.-ben megjelent 542.765/XX.—1943. sz. B. M. rendelet csak azoknak a közzgazdálkodási tagoknak írja elő kötelezően a felemelt ételmezési pénzáltalány járó első három havi különönbözet hovatfordítását, akik a teljes összegű alaptőkékjük befizetésével még hátralékban vannak. Ezek kötelesek alaptöke-tartozásukat az ételmezési pénzáltalány-különbözetből kiegyenlíteni. Ebből értelemszerűen következik, hogy ha az általánykülönbözet folyósításának időpontjában anyasőrről tartósan volt vezényelve és vezénylési helyén az alaptöke-tartozása kiegészítésére vonatkozó, előbb említett kötelezettségének október és november folyamán már eleget tett, ha decemberben anyasőrsére visszakerült, ott már csak a december havi általánykülönbözetre nézve és csupán az anyasőrsén megállapított alaptöke és az addig alaptöke céljára valóban befizetett összeg közötti különönbözet erejéig volt befizetésre kötelezhető. A rendelet ettől függetlenül hívta fel a figyelmet az általánykülönbözetnek önkéntes betétként felajánlására ott, ahol a háborús nehézségek a közzgazdálkodások, illetve köztétkezések forgótökéjének kiegészítését szükségessé teszik.

Barcánfalva. A zsírbeszolgáltatás nem a levágott sertésből kitermelt zsírmennyiség, hanem a levágott sertések

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek szállítója:

VITÉZEK
Termelő-, Beszerző- és Ertékesítő
SZÖVETKEZETE

papírosztálya

Budapest, XII., Bernáth Géza-utca 14. szám

(A csendőrségtanya közelében.)

száma után igazodik. A vágató gazdának tehát arra kell törekednie, hogy a kiutalt takarmányt minél gazdaságosabban felhasználja s így minél jobb hozalmat eredményt érjen el, mert a beszolgáltatás után fennmaradó zsírkészletből kell egész éven át zsírszükségletét fedeznie. A zsírbeszolgáltatási kötelezettséget Önt is éppen úgy terheli, mint minden magánszemélyt. Olvassa el f. évi január 1-i számunk 30. oldalán „Erdeklődő” jellegű üzenetünket, abból láthatja, hogy Önnek — amennyiben gyermeke több, mint egy éves — a háztartáshoz tartozó 3 személy után $4 \times 2 = 8$ kg zsírt kell beszolgáltatnia.

Makó. Ha a kivizsgálás beigazolja a levelében leírt megállapításait, megkaphatja a nőülési engedélyt. Más kérdés, vajjon boldog lehet-e az ilyen nagy korkülönbséggel kötött házasság? Általában nem szerencsés dolog, ha a férfi 10 évvel fiatalabb a feleségénél. Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy házasságuk fejtétlenül boldogtalan lenne, hanem csak azt, hogy még idejében számot kell vetniök önmagukkal. Ne pusztán érzelmeikre alapozzák jövőjüket, hanem elsősorban a józan ész útmutatására, csak így vehetik elejét a későbbi csalódásnak.

Sz. főlörm., Talaborfalva. A Szut. 460. pontjának h) alpontja szerint: ha ugyanaz az egyén több bűncselekményt követett el — és pedig akár külön-külön, akár egy alkalommal, egy időben vagy egymással összefüggésben — a feljelentést valamennyi bűncselekményről együttesen kell megtenni ahhoz a hatósághoz, amelynek hatáskörébe a legsúlyosabb bűncselekmény tartozik. Az őrs tehát helyesen járt el, amikor ugyanannak a tettesnek a nyomozás során kiderített összes bűncselekményeit azonos iktatószám alatt kezelte és együttesen, ugyanazon feljelentésben tárgyalta. A Szut-nak ez a pontja figyelembe veszi a BTK. 98. §-ának azt a rendelkezését, amely szerint halmozott esetben összbüntetést kell megállapítani, tehát ugyanannak a tettesnek több bűncselekményét vagy többször elkövetett bűncselekményét együttesen kell elbírálni. Ehhez viszont az szükséges, hogy valamennyit egy és ugyanaz a feljelentés tárgyalja. A Szut. 460. pont h) alpontja általában mindenfajta bűncselekményre vonatkozik, kibégásra éppen úgy, mint vétségre vagy büntetire. Jókívánatait köszönjük, hasonlókkal viszonzzuk.

H. J., Mezőtúr. A H. M. úr 84.000/eln. 13.—1943. számú körrendeletében (51/1943. sz. Cs. K.) közölt Legfelsőbb elhatározás azokra is kiterjed, akik a kegyelemben részesülésnek a rendeletben meghatározott feltételeit a jövőben — vagyis 1943. december 6-a után — megszerzik. A kegyelmi elhatározás tehát Önre is kiterjedne, ha hadművelési területre vezényelnék s ott elegendő az említett rendelet A/II. részében felsorolt követelményeknek.

Frontharcos. A kérdézet címe: Budapest, II., Fő-utca 71. Rendfokozata: ezredes.

12.535. A sertésvágás nem indok arra, hogy az őrsparancsnok bárkit is felmentsen a napirendszerű foglalkozás alól s így magától értendő, hogy az nem kerülhet be a szolgálati havifűzetbe sem. Használják fel erre a hajnali vagy a délelőtti foglalkozás utáni órákat. Véleményünk szerint a Cs.—20. Határozványok 51. pontja értelemszerűen erre az esetre is alkalmazható.

L. I., Nagyberki. Lapjai annak idején azzal jöttek vissza, hogy a táborig postaszáma megszűnt. Mivel új címét nem közölte, a lap küldését megszüntettük. A hiányzó számokat azokból, amelyekből volt tartalékpéldányunk, elküldtük, új címét pedig előjegyeztük.

N. J. őrm., Kunszentmiklós. Apor József alezredes címe: Miskolc, csendőrkerület; Csaba Lajos főhadnagy Makó, csendőr tanszázad; Heves József főhadnagy Marcali, szárnyparancsnokság; dr. Sándor Pál főhadnagy Miskolc, csendőr-tanszázad.

B. A most beküldött 2 pengő figyelembevételével előfizetését 1944. I. 31-ig rendezte. Az említett 2 pengőt is előfizetési díjként kezeltük. Ha a csendőrségi alap javára kíván adakozni, úgy az arra szánt összeget a „M. kir. honvédelmi minisztérium csendőrségi alapok és alapítványok Budapest” 189.953. számú csekk számlára kell befizetni. Az előfizetési díj nyugállományú legénység részére 1944. I. 1-től kezdve évi 12 pengő és a legkisebb előfizetési idő: félév.

T. J. lörm., Visk. Barsi Károly ny. főlörmester címe Görömböly.

Magyarláriposi őrs, Bokor István II. csendőr lapja Ungvárról ismételtén visszajött, ezért 1942. szeptember 15-én a további küldést megszüntettük. Nem lett volna szabad ennyire ideig hallgatni az úgglyel.

Sertésvágás. Az a gazdálkodó, akl éves gazdasági cseledei és idősziaki mezőgazdasági munkásai szalonna- és zsírszükségletének fedezésére sertést vágat, az így levágot sertés húsát beszolgáltatási kötelességének teljesítésére felajánlhatja, ha ezt a szándékát a vágás előtt legalább 15 nappal az illetékes közellátási felügyelőségnek bejelenti. A beszámításról és a sertéshús átvételéről a B. K. 1944. január 5-i számában megjelölt 130.700/1943. K. M. sz. rendelet intézkedik. Megtekintheti a község házában.

Vitás kérdés. Ha elolvassa a Szut. 564. pontjának első bekezdését, mindjárt rájön arra, hogy a levelében felvetett kérdés egyáltalán nem vitás. A járőr-társ a járőrvezetőnek alá van rendelve, ezért minden parancsát teljesítenie és őt feladatának végrehajtásában minden erejéből támogatnia köteles. Ehhez a támogatáshoz tartozik az is, hogy a járőr-társ segítségére legyen járőrvezetőjének a bűnügyi fogalmazványok tisztázatainak elkészítésénél. Örüljön, hogy járőrvezetője megbizta ezzel, mert így tanulja meg a jelentések és feljelentések helyes szerkesztését.

E. F. őrm., Zalalövő. Valaki fogadásból kiemeli a temető egyik sírkeresztjét és elviszi a kocsmába, hogy megmutassa mulató cimboráinak, azután visszahelyezi oda, ahonnan elhozta. Kérdezi: milyen bűncselekményt követtek el a tettes és felbujtói? Ha a kocsmai jelenet közbotrányt okozott (L.: a Pinczés-féle BTK. III. kötetének 22. oldalán a közbotrány fogalmának meghatározását), akkor az a KBTK. 51. §-ába ütköző kihágás. A sír megrongálása a BTK. 420. §-a szerint minősülő, hivatalból üldözendő vétség. Halott emlékének meggyalázása (BTK. 22. §.) is figyelembe jöhet.

77.777. Leveléből látva, nem hiszük, hogy házasságkötésük engedélyezésének akadálya lenne, ha menyasszonyjelöltje egyébként megtefei az előirt követelményeknek. Ezt a kivizsgálás hivatot megállapítani s ezért biztos választ — a részletek ismeretének hiányában — nem adhatunk.

A honvédelmi miniszter úr 115.759/eln. 20. 1942. szám alatt kiadott takarekosságl rendeletében az életbiztosítást is egyszerű takarekosságnak minősíti.

A Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége („NYU KOSZ”) a tényleges szolgálatot teljesítő és nyugállományú bajtársaink részére a háborús vonatkozásokra is kiterjedő

KATONAI TAKAREKBIZTOSÍTÁSI AKCIÓT

szervezett, melynek lebonyolításával az általa alapított Turul Magyar Országos Biztosító Intézet Részvénytársaságot (Budapest VI., Anker-köz 4., telemelet) bízta meg.

A szociális családvédelmi célzatú csendőrlőri szemponthoz fontos akcióról az 1942. évi 9. számú „Csendőrségi Közlöny” adta értesítést.

HUSZÁR PENGÉ

AJAX

acélárúk

RÁBA

teherautók, magyar waggon és gépjáró R-T
autobuszok, traktorok

Autó- és traktoralkatrészek. Gyors, szerkesztés, rozsdá- és avárló- acélok. Acélöntvények. Szűrke darutrések. Csavar és szerkesztőárúk. Keskenyvágyú vasúti mo'yagok. Prés. Kovács Idomdarabok. — Vaszerkesztések. Hidak. Daruk. Textillépkalkatrészek. Szerkezetek. Be- acélok. Beszélő felvadás.

M I N E R V A
HODALMI ÉS NYOMDAI MŰINTÉZET R. T., KULOZ VÁR
Igazgatóság és Üzemek: Brassai-u. 7. Telefonszám: 18—87. Könyv- és papír-kereskedés: Mátyás király-utca 3. Telefonszám: 16—88.
AZ ERDELYI MAGYAR EGYHAZAK KÖNYVKIADÓ- ÉS NYOMDAVÁLLATA
Könyvnyomda. Könyv- és papírkereskedés. Könyvkiadóvállalat. Könyvkiadó-
intézetek. Borítékgyár. Donboraimkégyvár. Újteleknyomda
Vonalzógyár. Lapkiadóvállalat. Bélyegszedőgyár
Bredai festmények, metszetek, művész reproduktiók

Szeretném tudni. 1. Olvassa el 1943. évi december 22-i számunk 756. oldalán azonos jellegű üzenetünk 2. pontját. 2. Ha a leadott parancsok a kerületi parancsnoksági parancs mellékleteiként érkeztek, azokat nem kell külön iktatni, hanem a kiadó parancs mellett kell őrizni. Ellenkező esetben ugyanaz az eljárás, mint minden más érkezett ügydarabbal. Hogy melyiket milyen iktatókönyvbe iktassák? Ezt mi innen igazán nem tudjuk megmondani. Ott van a Csűsz., tanulmányozzák át. Az ügydarabok tartalmát és a szabályzat rendelkezéseit figyelembe véve, könnyen eligazodnak. Természetes, hogy amit felsőbb helyről kt. szám alatt, vagy bizalmas jelzéssel adnak le, azt az őrsön is így kell kezelni.

N. L. őrm., Vajdaszentivány. Irógépet magánszemélyek részére nem utal ki a H. M. úr, mert a rendelkezésre álló készlet a hivatalos szükséglet kielégítésére kell. Szerkesztői üzeneteinkben többször adtunk már tanácsot ebben a kérdésben. Olvassa el f. évi január 1-i számunk 30. oldalán közzétett legutóbbi ilyen üzenetünket. (Jellegje: „1918. Borsod“).

Gépkocsivezető. 1. Véleményünk szerint Ön, mint az osztályparancsnoksághoz beosztott gépkocsivezető, a Cs.—20. Határozványok 24. pont 3. bekezdése szempontjából a külső szolgálatot teljesítők közé számít. Célszerű volna, ha a kérdés általános rendezése érdekében az osztályparancsnokság felterjesztést tenné. 2. Csak vezénylési pótdíjat számolhat el. Az indokokat megtalálja 1943. december 1-i számunk 734. oldalán „Sió” jellegű üzenetünk 3. pontjában.

Gh. Az új előléptetési időszakok következtében a magasabb haviszold-fokozatba sorolás időpontja 2 hónappal később válik esedékessé. Ezl úgy kell érteni, hogy pl. az, aki a régi előléptetési időszakok szerint 1944. május 1-én kerülne magasabb fizetési fokozatba, abba csak 1944. július 1-én sorolható be.

Agglegény. A Cs.—20. Határozványok 29. pontjának d) alpontja alapján a közzgazdálkodásból véglegesen kilépő tag részére a teljes napibetét visszafizetése azon a napon válik esedékessé, amikor az érdekelt végleges kilépését bejelenti és a közzgazdálkodás a vagyonzrészét kifizeti.

18.877. Felesége után családi pótlékot csak akkor kaphat, ha engedéllyel nősült és felesége keresete nem nagyobb a családi pótlék összegénél.

33.579. A gñ. helyesen, a szabályok értelmében járt el, mert szabadság idejére kiküldetési illetmény nem jár.

Aggódó. 1. Attól függ, milyen eredménnyel jár a sérülési esettel kapcsolatos kivizsgálás. Ha ez még nem történt volna meg, kérje. Amennyiben beigazolást nyer, hogy sérülését szolgálati feljesítés közben kapta, kórházi költsége — a 111.038/VII. b.—1933. sz. körrendelet (Ll 14/1933. sz. Cs. K.-t) értelmében — teljes egészében a javadalmazást ter-

heli. 2. Ha szolgálatképtelenné válik, nyugdíjazzák. Ha még azután is gyógykezelésre szorul, az annak során felmerült költségek megtérítését szolgálati úton kérheti a B. M. úrtól. A költségterítés elvileg csak 6 hónapra engedélyezhető. 3. Nyugilletményeinek összegére vonatkozólag csak akkor tudnánk felvilágosítást adni, ha a honvédségnél töltött szolgálati idejét is közölte volna. A hadműveletekben részvételét, illetve annak pontos időtartamát az 1943. évi 41. sz. Cs. K.-ben megjelent 115.435/eln 20.—1943. sz. H. M. körrendelet alapján igazolják és tárgyalják állományparancsban. Az igazolást — hiteles okmányok csatolásával — kérje írásban az állományilletékes kerületi parancsnokságtól. Sérülési pótdíjának összegét csak a felülvizsgálati eljárás eredménye ismeretében lehetne megmondani, mert annak nagysága attól függ, hogy milyen fokúknak minősítik sérülését. 4. Rendezés alatt álló kérdés. A rendszeresítéséről szóló rendelet előreláthatólag csak 3—4 hónap múlva jelenik meg. Részleteket addig nem közölhetünk.

Dunyí. 1. A várakozási illetményekkel eltöltött 6 hónap az előléptetés szempontjából nem számít megszakításnak, mert az új előléptetési szabály (10/1943. Cs. K. mell.—e) 9. pont 3. bekezdése szerint csak egy éven felüli szolgálati megszakítás után kell új toborzási évfolyamot és új rangnapot megállapítani a tényleges állományba visszavett részére. 2. Vagyonrészét, illetve annak elszámolását természetesen kérheti a gh.-tól. 3. Jelenise kihallgatáson. 4. Utódállam hadseregében töltött tényleges katonai szolgálati idő csak abban az esetben számítható be, ha ezt az időt az érdekelt hiteles okmányokkal igazolta, a H. M. úr elismerte, állományparancsban letárgyalták és az anyakönyvi lapon is átvezették.

M. Gy. Az 1925. évi 7000/M. E. sz. rendelet 70. pontja alapján kérheti a B. M. úrtól a családi pótlék folyósítását, ha a gyermek teljesen munka- és keresetképtelen (ezt hatósági orvosi bizonyítvánnyal kell igazolni) és ellátatlan.

Kisbelleg. Ez idő szerint: igen, de csak abban az esetben, ha hadiévekkel együtt legalább 15 év beszámítható szolgálati ideje van. Azt azonban ma még nem lehet megmondani, hogy elhalálozásakor milyen jogszabályok lesznek majd érvényben.

Papp. 1. Mivel tartós vezénylésével az anyaőrsén a közzgazdálkodási tagsága megszűnt, visszahelyezésekor újonnan belépő tagnak számít s mint ilyen, a belépési időpontjában megtartott becslésnél kimutatott alaptőkét köteles befizetni. (Ll Cs.—20. Határozványok 79. pontját.) 2. Mai számunkban közzétett „Dunyí” jellegű üzenetünk 4. pontja Önnek is szól.

D. B. ny. főőrm., Hódmezővásárhely. Olvassa el lapunk múlt évi 730. oldalán megjelent közleményünket.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

BENEDEK MIHÁLY alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

Egyenruházati cikkek

SZABÓ LÁSZLÓ-nál

BUDAPEST, IX., MESTER-U. 38. Pontos postal kiszolgálás.

EPEKŐBETEGEK próbálják ki a reg bevált „SPECOLITH” 2 epékő-teát.

Egy doboz 10 napi adag ára: P 3:80 + 0:05

Megrendelhető a készítőnél.

ÁRENDÁSSY LÁSZLÓ „Flóra” gyógyszertára,
Pestszentlőrinc, Üllői-út 175. Telefon: 342-340.

Sport
felszerelések
szaküzlete

Maurer István

Bpest, VII., Teréz-kt 4 Tel: 224-894

A „BARBOS SZÖVETSÉG” TAGJA

Felten és Guillaume

kábel-, sodrony- és sodronghőtelguár rt.
Bowden lépkápszák és spirálisok

BUDAPEST, XI., BUDAFOKI-ÚT 60.

MAGYAR PAPIR ÉS IRÓSZERSZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT

SCHULER ISTVÁN ÉS FIAI

BUDAPEST, V., SZALAY-UTCA 3. SZÁM.

TELEFON: 12-43-08 ÉS 12-98-78.

Tichler János

papíraru papírzacsko és gyógyszeré-
szeti papíraruk gyára
Budapest, VI., Ó-utca 37. Tel.: 123-079